

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Планування грошових потоків підприємства
за матеріалами ПАТ «Укргазвидобування Шебелинкагазвидобування»,
смт. Донець, Харківська обл..

Студента 2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу», денної форми
навчання.

Фільченко Євгенія
Геннадійовича

Науковий керівник –
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПАТ «ШЕБЕЛИНКОГАЗВИДОБУВАННЯ».....	17
2.1. Динаміка обсягу та структури грошових потоків підприємства.....	17
2.2. Дослідження факторів, що впливають на формування грошових потоків підприємства.....	26
2.3. Оцінка ліквідності та ефективності формування грошових потоків підприємства.....	33
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПАТ «ШЕБЕЛИНКАГАЗВИДОБУВАННЯ».....	40
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	54
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Актуальність теми. Важливою характеристикою платоспроможності сучасного підприємства є його можливість генерувати грошові потоки. Розвиток ринкових процесів в Україні в умовах макроекономічної нестабільності, зростання кількості збиткових підприємств та підвищення ролі їх конкурентоспроможності викликає необхідність визначення ефективності управління процесом планування надходжень та видатків грошових коштів, оскільки саме вони забезпечують успішне провадження усіх видів діяльності, отримання позитивних фінансових результатів та задоволення інтересів власників підприємств.

Враховуючи, що суттєва частка підприємств України залишаються збитковими, постає проблема неефективності їх функціонування, однією з причин якої є нерациональне управління плануванням доходів і витрат, зумовлене часовою та просторовою незбалансованістю грошових потоків. У зв'язку з чим виникає необхідність суттєвої зміни фінансового управління підприємствами, основним напрямом вдосконалення якого є оптимізація планування надходжень та видатків грошових потоків. Виходячи із сутності оптимізації вхідних і вихідних грошових потоків, цей напрям повинен виступати, як цілісна система функціонування управлінського впливу на підприємствах, який інтегрується за окремими елементами: облік, аналіз, контроль і планування.

Таким чином, планування розглядається як важливий напрям діяльності підприємства, воно є безперервним процесом, включає послідовність окремих етапів, спрямоване на ефективне використання наявного потенціалу підприємства та досягнення встановлених цілей. Для забезпечення ефективного управління на підприємстві необхідно провадити постійний процес планування різноманітних аспектів його діяльності. Важливою ланкою фінансового планування на підприємстві є планування грошових потоків.

У загальній системі менеджменту підприємства планування грошових

потоків слід вважати його невід'ємною складовою як частина фінансового управління. Оскільки планування є однією з функцій менеджменту, то через планування грошових потоків реалізується одна зі складових ланок загального управління підприємством. Процес планування грошових потоків тісно пов'язаний з багатьма аспектами діяльності підприємства, тому потребує відповідної уваги менеджерів та власників.

Аналіз останніх досліджень. Окремі методологічні, методичні й організаційні аспекти фінансового планування і планування грошових потоків зокрема досліджуються українськими вченими, серед яких І. Бланк, Г. Тарасюк, Т. Бабич, Б. Новіков, А. Поддєрьогін, Г. Крамаренко, О. Чорна, Н. Коротаєва, М. Федішин, А. Чушак-Голобородько, М. Мокрицька та ін., а також такими зарубіжними дослідниками, як: Р. Акофф, Г. Болт, І. Ворст, П. Ревентлоу, А. Поукок, А. Тейлор, Л. Бернстайн, Ченг Ф. Лі, Дж. Фіннерті, Л. Бляхман та ін. Нині в науковій літературі представлено різні погляди вчених стосовно цього питання, що ускладнює розуміння поняття планування грошових потоків і потребує їх критичної оцінки та подальшого дослідження.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ та розробка прикладного інструментарію підвищення ефективності планування грошових потоків підприємства.

Для виконання поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- вивчити теоретичні засади планування грошових потоків підприємства;
- проаналізувати динаміку обсягу та структури грошових потоків підприємства;
- здійснити дослідження факторів, що впливають на формування грошових потоків підприємства;
- провести оцінку ліквідності та ефективності формування грошових потоків підприємства;
- обґрунтувати напрями удосконалення планування грошових потоків підприємства.

Об'єктом дослідження є процес планування грошових потоків

підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та прикладних засад планування грошових потоків та їх оптимізації на підприємстві ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є наукові праці вітчизняних і закордонних фахівців із проблем організації та планування руху грошових потоків, системний підхід до аналізу грошових потоків підприємств. Науковою базою дослідження виступають абстрактно-логічний, діалектичний, табличний та графічний методи, особисті аналітичні спостереження, а також інші загальнотеоретичні методи наукового пізнання. Прикладні аспекти управління грошовими потоками вивчались із застосуванням методів порівняльного аналізу, групування, вибіркового дослідження, соціологічних опитувань. Обробка інформаційних матеріалів здійснювалася з використанням сучасних інформаційних технологій та програм.

Інформаційними джерелами дослідження стали законодавчі й нормативні акти України, довідкова література, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних вчених з проблеми дослідження, фінансова звітність підприємства, а також інформаційні ресурси всесвітньої комп'ютерної мережі «Internet».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що проведено теоретичне обґрунтування та розроблено рекомендації щодо удосконалення методичної бази економічно ефективного планування грошових потоків на досліджуваному підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що проведено прикладне обґрунтування та розроблено рекомендації щодо удосконалення методичної бази економічно ефективного планування грошовими потоками на підприємстві.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Повний обсяг роботи – 59 сторінок, крім того 6 додатків. Список використаної літератури складається з 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Для здійснення виробничо-господарської та фінансово-економічної діяльності кожне підприємство повинно мати достатній обсяг грошових ресурсів. Останні використовуються для оплати поточних рахунків. Підприємство, яке не здатне виконувати цю умову, втрачає свою ліквідність та опиняється у складному фінансовому становищі.

Ефективне управління потоками грошових коштів дозволяє підприємству забезпечити високий рівень оборотності його капіталу, ритмічність діяльності, знизити ризик неплатоспроможності і підвищити ступінь фінансової рівноваги, отримати додатковий прибуток і скоротити втрати за рахунок раціонального використання тимчасово вільних коштів [6, с.102].

Поняття «грошовий потік» – cash flow – з'явилося в іноземній літературі з фінансового аналізу та фінансового менеджменту наприкінці 50-х років минулого сторіччя. Спочатку воно використовувалося виключно у процесі визначення вартості фінансових активів та оцінки ефективності реальних інвестицій. Пізніше грошові потоки набули ширшого значення та використання у фінансовій практиці [16, с.15].

Грошовий потік – це вимірник здатності підприємства покривати свої витрати, погашати зобов'язання власними ресурсами та ефективно розміщувати кошти для їх примноження. Схема руху грошових коштів зображено на рис. 1.1.

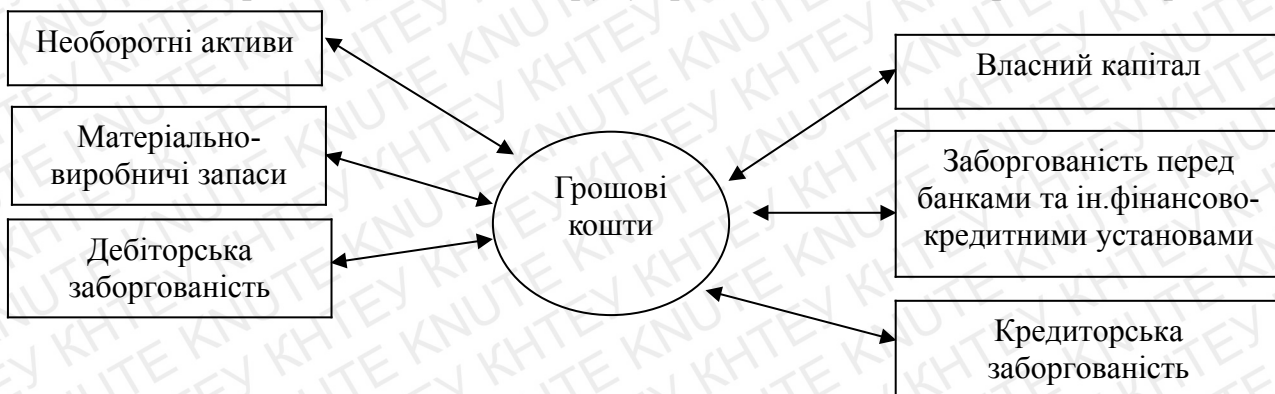

Рис. 1.1. Рух грошових потоків на підприємстві [34, с.83]

Розрахунок грошового потоку може бути успішно використаний для оцінки фінансової рівноваги підприємства. Але основна корисність даного типу розрахунків полягає у здатності чітко показувати різноманітність існуючих витрат, використання коштів і відрахування сум, з однієї сторони, та прибутків, джерел формування коштів і заліків сум – з іншої [27, с.52].

На нашу думку, поняття «грошовий потік» – це динамічний показник, що характеризує постійний рух грошових ресурсів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, пов'язаний з надходженням (вхідні грошові потоки) чи витрачанням (вихідні грошові потоки) грошових ресурсів підприємства, може мати готівкову й безготівкову форму вираження в національній чи іноземній валюті та пов'язаний з певним моментом часу, однак може бути приведеним до іншого тощо. В результаті ж збалансування вхідних та вихідних грошових потоків утворюється чистий грошовий потік, що характеризує приріст чи зменшення грошових ресурсів і є результативним чинником діяльності підприємства.

Рух грошових потоків на підприємстві має особливо важливе значення. У випадку, коли грошовий потік припиняється чи порушується, виникають негативні наслідки, пов'язані зі зниженням показників фінансового стану. Ефективне функціонування підприємства в ринкових умовах можливе лише за умови здійснення безперервного руху грошових потоків – їх надходження та витрачання, забезпечення наявності певного вільного залишку на рахунках в банку. Прогноз руху грошових коштів дозволяє виявити рівень достатності грошових коштів за видами діяльності, їх ефективності, а також збалансованості позитивного і негативного грошових потоків за обсягом і в часі [42, с.115].

У процесі виробничо-господарської діяльності підприємств постійно здійснюється кругообіг грошових коштів (вхідних та вихідних грошових потоків). За станом руху грошових потоків можна судити про якість управління підприємством. Цю залежність показано на рис. 1.2.

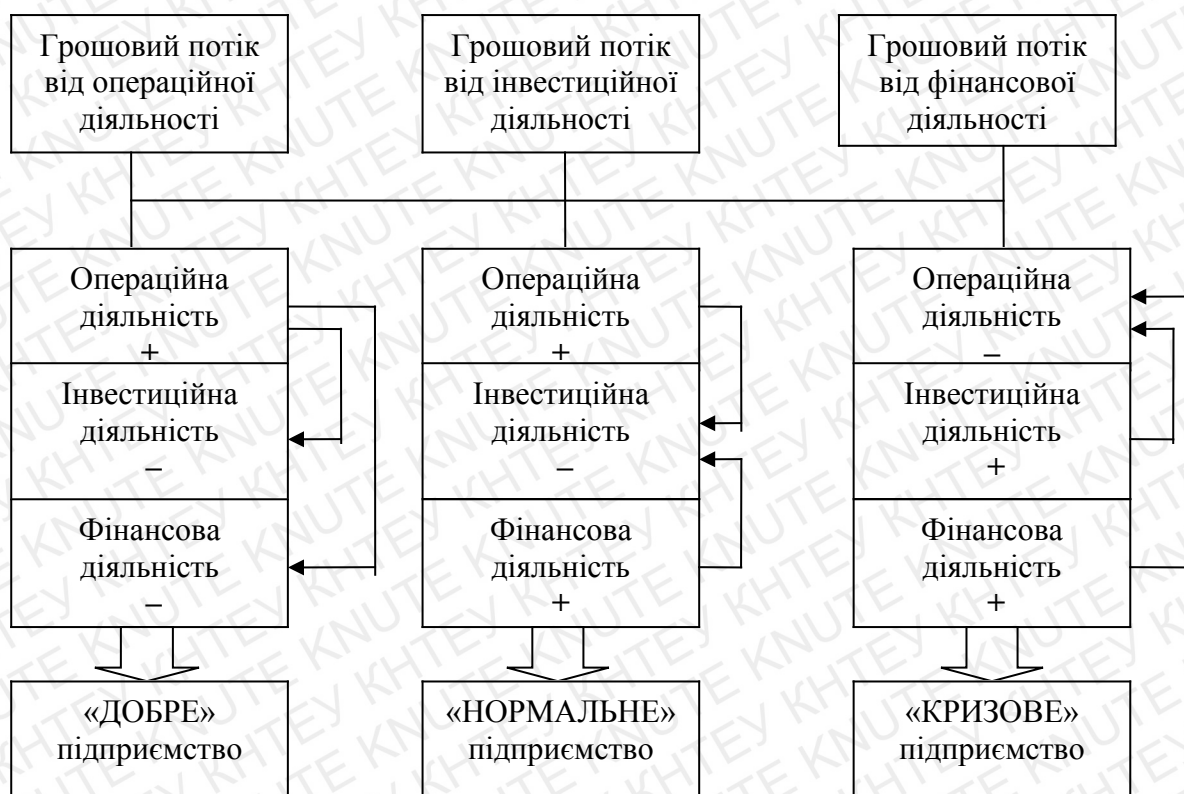

Рис. 1.2. Залежність якості управління підприємством від структури грошових потоків [47, с.200]

Отже, щоб ефективність господарювання підприємства була «доброю» або «нормальною» необхідно щоб операційна діяльність, яка є головною, приносила прибутки [5, с.389]. Згідно Н(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» на підприємстві розрізняють рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Класифікація видів діяльності підприємства згідно Н(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [35]

У звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. При складанні фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності підприємства можуть обрати спосіб складання звіту про рух грошових коштів за прямим або непрямим методом із застосуванням відповідної форми звіту [35].

Таким чином, забезпечення безперервності процесу виробництва передбачає необхідність наявності грошових коштів. Грошові кошти повинні постійно перебувати в обігу, інакше вони, в кращому разі, не будуть приносити прибуток, а швидше за все втрачатимуть свою вартість (у зв'язку з інфляцією).

Діагностика та планування руху потоків грошових коштів дає змогу вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходжень над витратами (виплатами), виявити можливості внутрішнього самофінансування.

Найменш вивченою проблемою фінансового менеджменту є планування грошових потоків. Воно тісно пов'язано зі стратегічним плануванням фінансово-господарської діяльності підприємства. Планування грошових потоків (ПГП) полягає у визначенні можливих джерел надходження коштів і напрямків їх витрати. Планування здійснюється в часовому аспекті: на рік (з розбивкою по кварталах); на квартал (з розбивкою по місяцях); на місяць (з розбивкою по декадах або п'ятиденках) [28].

Таким чином, планування розглядається як важливий напрям діяльності підприємства, воно є безперервним процесом, включає послідовність окремих етапів, спрямоване на ефективне використання наявного потенціалу підприємства та досягнення встановлених цілей.

У загальній системі менеджменту підприємства ПГП є його невід'ємною складовою як частина фінансового управління. Оскільки планування є однією з функцій менеджменту, то через ПГП реалізується одна зі складових ланок загального управління підприємством.

Процес ПГП тісно пов'язаний з багатьма аспектами діяльності підприємства, тому потребує відповідної уваги менеджерів та власників. ПГП

спирається на певні принципи, серед яких науковці виділяють основні [6, с.67]:

- обґрунтування мінімально необхідного обсягу грошових коштів, який повинен бути в обігу підприємства для забезпечення його ліквідності;
- дотримання гнучкості планування грошових потоків;
- оцінки ефективності використання грошових коштів;
- адекватності інтервалів та способів планування.

Функції ПГП доцільно поділити на загальні та спеціальні, аналогічно фінансовому плануванню в цілому (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Функції планування грошових потоків підприємства [1, с.168]

Функції	Особливості реалізації
Розробка політики ПГП підприємства	Реалізація цієї функції можлива з урахуванням загальної мети діяльності та розвитку підприємства, оцінки його внутрішнього потенціалу, відповідного прогнозу змін зовнішнього середовища, після чого формується система завдань та цільових показників ПГП
Формування інформаційної системи ПГП	У процесі реалізації функції визначаються інформаційні потреби для ПГП, формуються джерела залучення інформації – як зовнішні, так і внутрішні
Розробка системи планів та бюджетів	Результатом реалізації є формування планових документів щодо руху грошових потоків з урахуванням факторів впливу, наявного потенціалу підприємства
Контроль за реалізацією управлінських рішень з ПГП	Реалізується через створення відповідної системи контролю за процесом ПГП та своєчасного його коригування
ПГП у процесі операційної діяльності	Конкретизується у плануванні грошових потоків, що виникають у процесі операційної діяльності, зокрема доходів, поточних витрат, податкових платежів тощо
ПГП у процесі інвестиційної діяльності	Реалізується в процесі планування грошових потоків від інвестиційної діяльності
ПГП у процесі фінансової діяльності	Реалізується в процесі планування грошових потоків від фінансової діяльності
Збалансування грошових потоків та підвищення їх ефективності використання	У процесі реалізації здійснюється збалансування вхідних та вихідних грошових потоків за їх обсягом з огляду на забезпечення фінансової стійкості та розвитку підприємства

Планування грошових потоків – це цикл з прямим (від розробки стратегії до складання тактичних планів і контролю за їх виконанням) і зворотним (від

оцінки результатів виконання до коригування планів) зв'язками. Кінцевим результатом процесу планування є розроблена система довгострокових, поточних і оперативних планів надходження, витрачання грошових коштів та приросту грошових потоків для забезпечення ліквідності, платоспроможності підприємств у визначеному періоді [2, с.165].

Виділено сутнісні характеристики, що дійсно притаманні саме процесу ПГП, які можна врахувати. Отже, планування грошових потоків підприємства – це процес:

- що задовольняє одну з функцій загального управління підприємством;
- об'єктом якого є грошові потоки;
- спрямований на окремі види діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова);
- розробки системи планів та планових показників перспективного розвитку грошових потоків підприємства.

У процесі загального фінансового планування на підприємстві важливою складовою постає визначення конкретних цільових параметрів його діяльності. Коректне визначення низки фінансових показників є необхідним елементом процесу планування, оскільки вони кількісно характеризують встановлені цілі фінансово-господарської діяльності та майбутнього розвитку підприємства на ринку. Планування як частина загального управління грошовими потоками прямо пов'язане з встановленими цілями та завданнями діяльності підприємства, а отже, покликане забезпечити їх виконання, зокрема і досягнення цільових показників їх руху.

Тому, враховуючи, що ПГП вписується в систему загального планування на підприємстві, при визначенні поняття планування грошових потоків доцільно включити таку його сутнісну характеристику як спрямованість на розробку та досягнення цільових показників руху грошових потоків, яка акцентує увагу на необхідності врахування кількісних цільових орієнтирів у процесі ПГП підприємства, що є його невід'ємною складовою [48, с.336].

Крім цього, в процесі ПГП важливе місце посідає формування чистого

грошового потоку, що залежить від обсягу вхідних та вихідних грошових потоків підприємства, рівня їх збалансованості та синхронізації, що впливає на відповідні зміни чистого грошового потоку за окремими видами діяльності. Важливо також додати показник динаміки чистого грошового потоку як основний кінцевий результат процесу, що розглядається (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Сутнісні характеристики процесу планування грошових потоків [50, с.487]

На основі розглянутих сутнісних характеристик поняття ПГП підприємства пропонується визначати таким чином: планування грошових потоків підприємства – це процес розробки системи планів і планових показників по формуванню грошових потоків підприємства з усіх видів його діяльності з метою досягнення встановлених цілей розвитку та забезпечення ефективного функціонування підприємства, основним кінцевим результатом якого є показник динаміки чистого грошового потоку.

Необхідність планування грошового потоку пояснюється тим, що він дає відповіді на такі питання [42, с.122]:

1. Чи створює підприємство кошти, необхідні для придбання додаткових засобів з метою подальшого розвитку?

2. Чи має підприємство наявні кошти для погашення боргів?
3. Чи достатньо власних коштів для фінансування своєї діяльності?

Методика планування грошових потоків включає такі елементи [50, с.487]:

- планування грошових надходжень за період;
- планування відтоку коштів;
- розрахунок чистого грошового потоку (надлишок +, нестача -);
- визначення загальної потреби в короткостроковому фінансуванні.

На практиці використовують два методи розрахунку (аналізу) грошових потоків - прямий і непрямий [40, с.21].

1. Прямий метод має більш просту процедуру розрахунку параметрів, зрозумілу вітчизняним фахівцям - бухгалтерам і фінансовим менеджерам. Він безпосередньо пов'язаний з регістрами бухгалтерського обліку (Головною книгою, журналами-ордерами та іншими документами), зручний для розрахунку показників і контролю надходження і витрачання грошових коштів. Річна форма Звіту про рух грошових коштів корпорації побудована на основі прямого методу. При цьому перевищення надходжень над виплатами - як по підприємству в цілому, так і за видами діяльності - висловлює надходження коштів, а перевищення виплат над надходженнями - їх видатки.

2. Непрямий метод є більш переважним з аналітичної точки зору, так як дозволяє встановити взаємозв'язок отриманого прибутку зі зміною обсягів грошових коштів. Розрахунок грошових потоків непрямим методом ведеться від показника чистого прибутку з відповідними його коригуваннями на статті, що не відображають руху реальних грошових коштів по рахунках бухгалтерського обліку. Таким чином, непрямий метод заснований на аналізі руху грошових коштів за видами діяльності і показує, де конкретно уручевлено прибуток корпорації і куди вкладені «живі гроші». Непрямий метод базується на вивченні Звіту про фінансові результати знизу вгору.

Загалом, модель управління грошовими потоками суб'єкта господарювання у частині їх планування передбачає використання ряду методів, які забезпечують методологічну основу такої моделі управління. У

сучасній фінансовій літературі до основних методів планування грошових потоків підприємства належать такі:

- 1) нормативний метод;
- 2) розрахунково-аналітичний метод;
- 3) метод оптимізації фінансових рішень;
- 4) фінансове моделювання [7, с.184].

Нормативний метод базується на використанні фінансових норм та техніко-економічних нормативів для розрахунків потреби у фінансових ресурсах та визначення джерел їх формування (ставки податків, норми амортизаційних відрахувань, тарифи та інші) [10, с. 168].

Сутність розрахунково-аналітичного методу для оцінки прогнозних та планових величин руху грошових коштів підприємства полягає у тому, що розрахунок даної величини руху грошових коштів підприємства здійснюють шляхом коригування фінансових показників базового періоду на зміни, які передбачаються в плановому періоді, та визначення впливу різних факторів (інфляції, обсягів виробництва, зміни умов кредитування та ін.) на ці показники [10, с. 168].

Сутність методу оптимізації планових рішень – це метод багатоваріантних розрахунків, що передбачає вибір кращого з них. Застосовується при економічному обґрунтуванні планових витрат, прогнозуванні фінансових можливостей підприємства, прогнозуванні структури розміщення власного капіталу тощо.

Фінансове моделювання як метод управління грошовими потоками у частині їх прогнозування та планування, полягає у тому, що даний метод дозволяє здійснити кількісну оцінку взаємозв'язків між окремими фінансовими показниками та факторами, що впливають на них. Цей взаємозв'язок виражається через фінансово-математичну модель, що являє собою максимально наближену до реального життя математичну інтерпретацію фінансових процесів (у нашому випадку – руху грошових коштів суб'єкта господарювання в результаті здійснення операційної, інвестиційної та

фінансової діяльності), тобто опис факторів, що характеризують структуру та основні закономірності формування грошових потоків через математичні символи та прийоми – рівняння, нерівності, функції, таблиці, графіки тощо [20, с.47].

Фінансове моделювання в управлінні грошовими потоками забезпечує вирішення таких питань:

- 1) дає змогу імітувати грошові потоки планової діяльності, щоб передбачити та оцінити майбутній фінансовий стан суб'єкта господарювання;
- 2) відображає джерела утворення та витрачання грошових коштів;
- 3) забезпечує послідовну аналітичну роботу, створюючи хороші умови для оперативного керівництва та прийняття зважених рішень у разі виникнення непередбачуваних обставин [12, с.110].

Модель планування грошових потоків суб'єкта господарювання є індивідуальною для кожного підприємства, оскільки бере до уваги специфіку його фінансово-господарської діяльності та конкретні умови зовнішнього і внутрішнього середовищ її реалізації.

Основними фінансовими документами планування надходження і видатків коштів є:

- касовий бюджет - план надходження і витрати коштів;
- платіжний календар - форма поточного фінансового плану управління грошовими потоками.

Можна сказати, що плановий звіт про рух грошових коштів – це звіт про зміни фінансового стану підприємства, який складається на основі методу руху грошових коштів. Він дає змогу спланувати майбутні надходження грошових коштів, проаналізувати здатність підприємства погасити свою короткострокову заборгованість і сплатити дивіденди, оцінити необхідність залучення додаткових фінансових ресурсів.

Отже, за результатами проведеного дослідження визначено, що ефективне управління потоками грошових коштів дозволяє підприємству забезпечити високий рівень оборотності його капіталу, ритмічність діяльності, знизити

ризик неплатоспроможності і підвищити ступінь фінансової рівноваги, отримати додатковий прибуток і скоротити втрати за рахунок раціонального використання тимчасово вільних коштів. Також, прогноз руху грошових коштів дозволяє виявити рівень достатності грошових коштів за видами діяльності, їх ефективності, а також збалансованості позитивного і негативного грошових потоків за обсягом і в часі. Кінцевим результатом процесу планування є розроблена система довгострокових, поточних і оперативних планів надходження, витрачання грошових коштів та приросту грошових потоків для забезпечення ліквідності, платоспроможності підприємств у визначеному періоді.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

ПАТ «ШЕБЕЛИНКОГАЗВИДОБУВАННЯ»

2.1. Динаміка обсягу та структури грошових потоків підприємства

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» – провідне підприємство з видобутку природного газу, яке забезпечує понад 40% видобутку блакитного палива в Україні. Підрозділи ГПУ щороку видобувають понад 8 400млн м³газу, понад 140 тис. тонн газового конденсату та нафти, понад 14,5 тис. тонн скрапленого пропан-бутану [36].

Видобуток ПАТ «Шебелинкагазвидобування» становить 55% від загального видобутку АТ «Укргазвидобування» (15,25 млрд м³).

Філія здійснює розробку 57 нафтогазоконденсатних родовищ із експлуатаційним фондом, який налічує 1561 свердловину, розташовану на території Харківської, Дніпропетровської, Полтавської, Луганської та Донецької областей. Загальна кількість виробничих об'єктів (УКПГ, УПГ, ДКС, ГРС) – 97 одиниць.

Загальна протяжність міжпромислових трубопроводів та шлейфів – 3571 тис. км.

За історію своєї діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» видобуто:

- природного газу – 1 209 млрд м³;

- газового конденсату та нафти – 14,451 млн тонн.

У 2017 році видобуто 8 480,35 млн м³ природного газу, 141 873 т рідких вуглеводнів (газовий конденсат + нафта): 122 621 т газового конденсату, 19 252 т нафти [36].

Необхідність проведення аналізу руху грошових потоків полягає в обмеженості грошових ресурсів на ПАТ «Шебелинкагазвидобування», нестійкому фінансовому стані багатьох підприємств, ризику втрати

платоспроможності, а також в підвищенні рівня ефективності управління грошовими потоками та ін.

Основна мета діагностики грошових потоків полягає у виявленні рівня достатності формування грошових коштів, ефективності їх використання, а також збалансованості та синхронності позитивного і від'ємного грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що враховують світову практику, господарську діяльність підприємств для потреб організації фінансового менеджменту, обліку, а також формування та оприлюднення публічної фінансової звітності, поділяють на три види [35]:

- операційна діяльність;
- інвестиційна діяльність;
- фінансова діяльність.

1. Управління грошовим потоком від операційної діяльності. Важливою кількісною характеристикою господарської діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є розрахунок та оцінювання абсолютної величини грошового потоку, який генерується в рамках операційної діяльності, – операційний грошовий потік. Величина операційного грошового потоку є основою для розрахунку як чистого грошового потоку ПАТ «Шебелинкагазвидобування», так і більшості фінансових показників та коефіцієнтів, що використовуються для потреб управління грошовими потоками. Слід наголосити на тому, що грошовий потік від операційної діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» має розглядатися як основне джерело фінансового забезпечення його господарської діяльності у наступні періоди. Тому однією із ключових характеристик ефективно функціонуючого підприємства є наявність протягом тривалого періоду позитивного операційного грошового потоку із відносно стабільною абсолютною величиною. При цьому високий рівень абсолютної величини операційного грошового потоку має розглядатися як позитивне явище.

2. Управління грошовим потоком від інвестиційної діяльності.

Інвестиційна діяльність ПАТ «Шебелинкагазвидобування» відповідно до Н(С)БО-1 ідентифікується як сукупність операцій із придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних) фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів. Іншими словами, операції в межах інвестиційної діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» ведуть до зміни, як правило, абсолютної величини або ж структури першого розділу активу балансу підприємства – необоротних активів [35].

Рух грошових коштів, який має місце під час здійснення сукупності господарських операцій у рамках інвестиційної діяльності, формує грошовий потік від інвестиційної діяльності – інвестиційний грошовий потік. На відміну від операційного грошового потоку грошовий потік від інвестиційної діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» не розглядається як основне джерело формування його потреби у капіталі, оскільки має переважно обслуговуючий характер відносно передбаченої статутними документами основної діяльності. Абсолютна величина інвестиційного грошового потоку здебільшого має від'ємне значення, оскільки доходи від інвестиційної діяльності, як правило, не перекривають потреби підприємства в інвестиційному капіталі, насамперед, потреби на фінансування реальних інвестицій [29, с.14].

3. Управління грошовим потоком від фінансової діяльності. Фінансову діяльність ПАТ «Шебелинкагазвидобування» в Н(С)БО-1 визначають як сукупність господарських операцій, які ведуть до зміни величини та/або складу власного і позичкового капіталу. Іншими словами, фінансова діяльність спрямована на кількісну та/або якісну зміну його пасивів з метою покриття потреб підприємства у капіталі.

Грошовий потік від фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» – фінансовий грошовий потік – має розглядатися як коригуючий механізм формування фінансового забезпечення потреби підприємства у капіталі для фінансування операційної та інвестиційної діяльності [35].

Ключовим елементом структурування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є розрахунок чистого (сукупного) грошового потоку, що являє собою зміну абсолютної величини грошових коштів, які перебувають у розпорядженні підприємства, за певний період. Така зміна грошової позиції суб'єкта господарювання еквівалентна арифметичній сумі грошових потоків від його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, кількісна оцінка абсолютної величини яких і є основою для розрахунку чистого сукупного грошового потоку підприємства [15, с.79].

Для оцінки операційного грошового потоку на практиці ПАТ «Шебелинкагазвидобування» використовується один із двох методів – прямий або непрямий метод. У результаті коригування отриманої абсолютної величини операційного грошового потоку на суму інвестиційного та фінансового грошових потоків отримують чистий грошовий потік підприємства за звітний період.

Розглянемо динаміку формування операційного грошового потоку ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за прямим методом (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Динаміка формування операційного грошового потоку
ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу
за 2016-2018 рр., тис.грн.**

Показники	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
				+, -	%
Надходження від:					
Цільового фінансування	0	80	97	97,00	100,00
Надходження авансів від покупців та замовників	32878	43205	49229	16351	49,73
Надходження від повернення авансів	0	0	9	9,00	100,00
Надходження від відсотків за залишками на поточних рахунках	2	20	10	8,00	400,00
Надходження від операційної оренди	0	57	65	65,00	100,00
Інші надходження	6029	6451	9690	3661,00	60,72
Витрачання на оплату:				0,00	
Товарів (робіт, послуг)	21303	26673	26819	5516	25,89
Праці	2771	3106	5231	2460,00	88,78
Відрахувань на соціальні заходи	1039	1212	1607	568,00	54,67

Динаміка формування операційного грошового потоку
ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу

за 2016-2018 рр., тис.грн.

Показники	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
				+, -	%
Зобов'язань з інших податків, зборів (обов'язкових платежів)	904	1072	1885	981,00	108,52
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	1021	1179	1270	249,00	24,39
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	0	12	13	13,00	100,00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів	0	11	8	8,00	100,00
Витрачання на оплату цільових внесків	0	80	30	30,00	100,00
Інші витрачання	0	0	3478	3478,00	100,00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	11871	16468	18759	6888,00	58,02

Таким чином, з таблиці видно, що підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» отримало у 2018 році чистих надходжень грошей від операційної діяльності у сумі 18759 тис.грн., що на 58,02% більше рівня 2016 року.

Найбільша сума надходжень була отримана в результаті надходжень від страхових премій (49229тис.грн), а найбільша сума видатків грошей була спрямована на оплату зобов'язань за страховими контрактами (21684тис.грн).

Розглянемо структуру формування операційного грошового потоку ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за прямим методом (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Структура формування операційного грошового потоку
ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу 2016-2018 рр.

Показники	2016рік		2017рік		2018рік	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Надходження від:	38909	100	49813	100	59100	100
Цільового фінансування	0	0	80	0,16	97	0,16
Надходження авансів від покупців та замовників	32878	84,49	43205	86,74	49229	83,29

Структура формування операційного грошового потоку**ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу 2016-2018 рр.**

Показники	2016рік		2017рік		2018рік	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Надходження від повернення авансів	0	0	0	0	9	0,02
Надходження від відсотків за залишками на поточних рахунках	2	0,01	20	0,04	10	0,02
Надходження від операційної оренди	0	0	57	0,11	65	0,11
Інші надходження	6029	15,5	6451	12,95	9690	16,4
Витрачання на оплату:	27038	100	33345	100	40341	100
Товарів (робіт, послуг)	21303	78,79	26673	80,00	26819	66,49
Праці	2771	10,25	3106	9,31	5231	12,97
Відрахувань на соціальні заходи	1039	3,84	1212	3,63	1607	3,98
Зобов'язань з інших податків, зборів (обов'язкових платежів)	904	3,34	1072	3,21	1885	4,67
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	1021	3,78	1179	3,54	1270	3,15
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	0	0	12	0,04	13	0,03
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів	0	0	11	0,03	8	0,02
Витрачання на оплату цільових внесків	0	0	80	0,24	30	0,07
Інші витрачання	0	0	0	0	3478	8,62
Чистий рух коштів від операційної діяльності	11871	x	16468	x	18759	x

За результатами проведеного дослідження встановлено, що в структурі грошових надходжень у 2018 році найбільшу частку становлять надходження авансів від покупців (83,29%), а також інші надходження (12,95%).

В структурі грошових видатків у 2018 році найбільшу частку становлять витрачання на оплату товарів (66,49%), а також інші витрачання (8,62%).

Проаналізуємо динаміку рух грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі фінансової звітності

протягом 2016-2018 рр. Для цього необхідно сформувати звітну таблицю показників руху грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Динаміка формування грошового потоку від інвестиційної діяльності
ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу
за 2016-2018 рр., тис.грн.**

Показники	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
				+, -	%
1. Чистий рух коштів від операційної діяльності	11871	16468	18759	6888,00	58,02
2. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від:					
Фінансових інвестицій	403	799	0	-403,00	-100,00
Необоротних активів	94	96	0	-94,00	-100,00
Надходження від отриманих відсотків	111	128	1544	1433,00	1290,99
Витрачання від придбання:					
Фінансових інвестицій	2551	2620	23709	21158,00	829,40
Необоротних активів	926	562	245	-681,00	-73,54
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	2869	2159	22410	19541,00	681,11

За результатами аналізу встановлено, що рух коштів у результаті інвестиційної діяльності зріс на 6888 тис.грн., або на 58,02%. Надходження фінансових інвестицій скоротилося на 403 тис.грн., необоротних активів – на 94 тис.грн. Надходження від отриманих відсотків зросли на 1433 тис.грн., або у 12,90 разів.

Підприємство активно веде власну інвестиційну політику, про свідчать великі витрати на придбання фінансових інвестицій (23709тис.грн.) та необоротних активів (245тис.грн). Саме ці статті видатків підприємства є найбільшою в усіх звітних періодах.

Розглянемо структуру формування грошового потоку від інвестиційної діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за прямим методом (табл. 2.4).

За результатами проведеного дослідження встановлено, що в структурі

залишку коштів від інвестиційної діяльності на кінець року у 2018 році найбільшу частку становлять залишки коштів на початок періоду, а також сприятливі зміни у валютному курсі.

Таблиця 2.4

**Структура формування грошового потоку від інвестиційної діяльності
ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу 2016-2018 рр.**

Показники	2016рік		2017рік		2018рік	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
1. Чистий рух коштів від операційної діяльності	11871	18,69	16468	20,80	18759	15,97
2. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	-2869	-4,52	-2159	-2,73	-22410	-19,08
Надходження від:						
Фінансових інвестицій	403	0,63	799	1,01	0	0,00
Необоротних активів	94	0,15	96	0,12	0	0,00
Надходження від отриманих відсотків	111	0,17	128	0,16	1544	1,31
Витрачання від придбання:						
Фінансових інвестицій	2551	4,02	2620	3,31	23709	20,19
Необоротних активів	926	1,46	562	0,71	245	0,21
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	2869	4,52	2159	2,73	22410	19,08

Таким чином, ПАТ «Шебелинкагазвидобування» забезпечило зростання залишку коштів від інвестиційної діяльності у 2018 році на рівні 22410 тис.грн.

Проаналізуємо динаміку рух грошових коштів від фінансової діяльності підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі фінансової звітності протягом 2016-2018 рр. Для цього необхідно сформувати звідну таблицю показників руху грошових коштів від фінансової діяльності підприємства (табл. 2.5).

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» практично не здійснює фінансової діяльності. У 2018 році з'явилися інші надходження від фінансової діяльності в розмірі 3600 тис.грн.

Таким чином, бачимо, що на основі розрахунку чистого руху коштів від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» в результаті отримано дані про чистий рух

грошових потоків підприємства.

Таблиця 2.5

Динаміка формування грошового потоку від фінансової діяльності

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу

за 2016-2018 рр., тис.грн.

Показники	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
				+, -	%
1. Чистий рух коштів від операційної діяльності	11871	16468	18759	6888,00	58,02
2. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	2869	2159	22410	19541,00	681,11
3. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Інші надходження	0	0	3600	3600,00	100,00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	0	0	3600	3600,00	100,00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	9002	14309	-51	-8951,00	-99,43
Залишок коштів на початок періоду	53746	63505	79175	25429,00	47,31
Вплив зміни валютних курсів	757	1361	38318	37561,00	4961,82
Залишок коштів на кінець року	63505	79175	117442	53937,00	84,93

Розглянемо структуру формування бюджету грошового потоку від фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за прямим методом (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Структура грошового потоку від фінансової діяльності

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі прямого методу 2016-2018 рр.

Показники	2016рік		2017рік		2018рік	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Рух коштів у результаті фінансової діяльності	0	100,00	0	100,00	3600	100,00
Інші надходження	0	100,00	0	100,00	3600	100,00

За результатами проведеного дослідження встановлено, що в структурі грошових коштів від фінансової діяльності на кінець року у 2018 році 100% частки становлять інші надходження.

2.2. Дослідження факторів, що впливають на формування грошових

потоків підприємства

Зміна економічних показників за будь-який часовий період відбувається під впливом безлічі різноманітних чинників. Фактори – це елементи, причини й умови, які можуть розглядатися як рушійні сили економічних явищ, що відбуваються, і процесів, чия дія, врешті-решт, знаходить віддзеркалення в рівнях, темпах зростання, абсолютних величинах конкретних показників або цілої групи економічних ознак [9, с.165].

Чинники, що впливають на зміну грошового потоку ПАТ «Шебелинкагазвидобування», можуть класифікуватися за різними ознаками, але основною класифікаційною ознакою можна вважати поділ усіх чинників на внутрішні і зовнішні.

Варто зазначити, що поділ факторів на зовнішні та внутрішні є умовним, оскільки існує зворотний зв'язок: криза на макрорівні спричиняє кризу на мікрорівні, і навпаки [19, с.142].

Узагальнену оцінку внутрішнього потенціалу щодо можливостей зростання грошових потоків підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» будемо подавати у вигляді таблиці «Оцінки основних бізнес-процесів підприємства» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Характеристика основних бізнес-процесів у сфері генерування

грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Назва бізнес-процесу	Опис	Оцінка за 10-ю шкалою	
		Негативна	Позитивна
Надання основних послуг	Надання повного комплексу основних послуг з видобутку природного газу у відповідності до існуючого на ринку попиту	-	8
Надання додаткових послуг	Надання широкого асортименту комплексу додаткових послуг з транспортування та зберігання природного газу	-	7

Продовження таблиці 2.7

Характеристика основних бізнес-процесів у сфері генерування

грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Назва бізнес-процесу	Опис	Оцінка за 10-ю шкалою	
		Негативна	Позитивна
Кадровий менеджмент	Компанія формує власний кадровий потенціал на основі постійного підвищення професіоналізму персоналу, відслідковування тенденцій на ринку праці, залучення фахівців у сфері фінансового управління	-	7
Фінансовий стан	Підприємство характеризується стійким фінансовим станом, постійно збільшує фінансові результати та рівень рентабельності господарської діяльності	-	7
Маркетинг	Розроблено ефективний комплекс маркетингу у сферах товарної, цінової, збутової та комунікаційної політики	-	8
Інноваційний менеджмент	Компанія вважається однією з найбільш інноваційних компаній на національному ринку видобутку природного газу	-	9
Корпоративна культура	У компанії підтримується кодекс корпоративної та соціальної відповідальності перед власними співробітниками та суспільством в цілому	-	7
Імідж	Сформований стійкий та впізнаваний бренд компанії на ринку видобутку природного газу	-	8

Для аналізу внутрішнього середовища проведемо SNW-аналіз за яким оцінюється стан внутрішнього середовища управління грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за низкою позицій. Кожна позиція отримує одну із трьох оцінок [9, с.56]: сильна (Strength); нейтральна (Neutral); слабка (Weakness). Головне завдання SNW-аналізу – виявлення «активу» (S) і «пасиву» (W) ТОВ «Лагуна». Завдання нової стратегії розвитку – використання активу для нейтралізації і усунення пасиву. SNW-аналіз управління грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування» наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

SNW-аналіз розвитку внутрішнього середовища системи управління грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

№ з/п	Ключові параметри діяльності	S	N	W
1	Навчання персоналу системи управління грошовими потоками		5	
2	Умови праці управлінського персоналу	9		
3	Мотивація і стимулювання персоналу	8		
4	Плинність кадрів системи управління грошовими потоками			1
5	Кваліфікація персоналу		5	

SNW-аналіз розвитку внутрішнього середовища системи управління грошовими потоками ПАТ

«Шебелинкагазвидобування»

№ з/п	Ключові параметри діяльності	S	N	W
6	Оцінка якості роботи персоналу фінансової системи		6	
7	Соціальний пакет		5	
8	Організація планування грошових потоків			3
9	Рівень технічної оснащеності працівників системи управління грошовими потоками		5	
10	Інформаційне забезпечення управління грошовими потоками	8		
11	Якість послуг, що надаються	10		
12	Організація управління грошовими потоками на підприємстві			2
13	Обсяги реалізації продукції			2
14	Асортимент продукції та послуг, що надаються		6	
15	Чисельність персоналу			3
16	Заробітна плата персоналу системи управління грошовими потоками	8		
17	Імідж (ділова репутація) підприємства		7	
18	Психологічний клімат у колективі	9		
19	Фінансова стійкість підприємства		5	
20	Територіальне розташування		5	
21	Цінова політика	9		
22	Територіальна спрямованість послуг			3
23	Орієнтація на споживача	8		
24	Стратегія управління грошовими потоками			2

Найбільш сильними сторонами системи внутрішнього потенціалу підприємства є якість продукції, які реалізується, цінова політика, психологічний клімат в колективі та умови праці. Слабкими сторонами – плінність кадрів, стратегія управління грошовими потоками підприємства, організація управління грошовими потоками та обсяги реалізації послуг фірми.

В комплексі моделей стратегічного аналізу зовнішнього ринкового середовища підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» активно використовуються методики PEST-аналізу та SWOT-аналізу 3, с.59]. Ці аналітичні моделі передбачають моніторинг діяльності у сфері генерування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Для аналізу зовнішнього ринкового середовища непрямого впливу підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» проведено PEST-аналіз.

Політичний фактор зовнішнього середовища вивчається у першу чергу для того, щоб мати уявлення про наміри органів державної влади щодо розвитку

суспільства та засоби, за допомогою яких держава передбачає реалізовувати свою політику.

Аналіз економічного аспекту зовнішнього середовища дозволяє зрозуміти, як на рівні держави формуються і розподіляються фінансові ресурси. Для більшості підприємств це є найважливішою умовою їх ділової активності.

Вивчення соціальної компоненти зовнішнього оточення спрямовано на те, щоб усвідомити і оцінити вплив на бізнес таких соціальних явищ як відношення людей до праці і якості життя, мобільність людей, активність споживачів тощо [15, с.97].

Аналіз технологічної компоненти дозволяє передбачати можливості, пов'язані з розвитком науки і техніки, своєчасно перейти на виробництво та реалізацію технологічно перспективного продукту, спрогнозувати момент відмови від технології, що використовується.

У табл. 2.9 представлено PEST-аналіз макросередовища впливу на формування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Таблиця 2.9

PEST-аналіз зовнішнього макросередовища впливу на формування грошових потоків підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Група факторів	Можливість	Ступінь впливу	Загроза	Ступінь впливу
Політичні і правові	1. Стабільна політична ситуація в країні	2	1. Недосконалість державної політики у сфері інвестування у розвиток газовидобувної галузі	2
	2. Державне регулювання газовидобувної галузі	4	2. Візові режими між країнами	4
	3. Створення конкурентоспроможного транспортного комплексу, що задовольняє потреби вітчизняних і зарубіжних клієнтів	3	3. Неефективна практика виконання існуючого законодавства в галузі фінансування газовидобувної галузі	2
Економічні	1. Зростання купівельної спроможності	3	1. Зменшення купівельної спроможності	4
	2. Істотне уповільнення темпів інфляції	2	2. Підвищення цін на теплоносії	4
	3. Продовження економічного зростання	3	3. Недосконалість оподаткування	3

PEST-аналіз зовнішнього макросередовища впливу на формування грошових потоків
підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Група факторів	Можливість	Ступінь впливу	Загроза	Ступінь впливу
			4. Несприятливий діловий клімат	3
Соціальні	1. Зростання реальних доходів населення	4	1. Зростання сумарної заборгованості з заробітної плати	4
	2. Зростання схильності населення до заощаджень	4	2. Соціальна незахищеність населення	2
	3. Зростання кількості кваліфікованих фахівців внаслідок підвищеної уваги молоді до освіти	2	3. Відсутність сприятливих економічних умов, які дозволяють громадянам забезпечувати високий рівень споживання послуг	4
	4. Вивчення і застосування закордонного досвіду, використання ефективних методів управління грошовими потоками	2	4. Складна демографічна ситуація	2
Технічні	1. Впровадження програми інформатизації та розвитку економічної діяльності на основі інтернет-технологій та інших сучасних інформаційних технологій, системи електронної комерції	4	1. Можливість використання конкурентами сучасних технологій, які дозволяють зайняти більш вигідне становище за якістю послуг та рівнем витрат	3

Ступінь впливу факторів було оцінено експертами за 5-ти бальною шкалою. Аналізуючи зовнішнє ринкове середовище впливу на формування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» можна сказати про те, що на сьогодні у компанії є всі можливості для розвитку її фінансової діяльності. Найвагоміший вплив спричиняють соціальний та політичний фактори.

Аналіз зовнішнього мікросередовища впливу на формування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» представлено у табл. 2.10.

Аналіз зовнішнього мікросередовища впливу на формування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Можливість	Ступінь впливу	Загроза	Ступінь впливу
Споживачі			
Виявлення тенденції зростання цільового ринку	3	Високий ступінь мінливості потреб, вимог і смаків клієнтів	2
Виявлення потенційного попиту	4	Значна привабливість цільового сегменту для конкурентів	3
Високий ступінь прихильності клієнтів до послуг фірми	5	Слабка здатність підприємства до ефективного функціонування в привабливому сегменті	3
Обмежена можливість клієнтів у виборі інших компаній	3	Низький ступінь задоволеності клієнтів послугами підприємства	4
Висока чутливість клієнтів до реклами, різних дій щодо стимулювання збуту	3	Низький рівень інформованості клієнтів про діяльність підприємства	4
Сприятливе ставлення клієнтів до інноваційних рішень підприємства в галузі	2	Висока чутливість клієнтів до ціни на продукцію	4
Посередники			
Укладення довгострокових договорів співпраці з посередниками (логістичні, сервісні компанії,)	4	Відсутність пільг з боку посередників	2
Надання посередниками вигідних для фірми форм оплати та умов надання послуг	4	Скорочення кількості посередників, які надають необхідні для підприємства послуги	4
Розширення кількості посередників підприємства	3	Збільшення кількості посередників на шляху від виробника до підприємства	3
		Посилення тиску з боку посередників	3
Конкуренти			
Нові конкуренти стимулюють розвиток підприємства	4	Поява нових конкурентів, що веде до зниження стійкості фірми на ринку	4

Ступінь впливу факторів було оцінено експертами за 5-ти бальною шкалою. Аналізуючи дані табл. 2.10, можна зробити висновки, що найбільш впливовими ринковими факторами мікросередовища є високий ступінь прихильності клієнтів до продукції ПАТ «Шебелинкагазвидобування», надання посередниками вигідних для фірми форм оплати та умов отримання послуг,

низький рівень інформованості клієнтів про послуги підприємства, невідповідність асортименту (якості) послуг вимогам покупців, висока чутливість клієнтів до ціни.

У табл. 2.11 розроблено SWOT-аналіз фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування», при використанні основних моментів із попередньо проведених аналізів внутрішнього середовища фірми, макро- та мікро- оточення діяльності.

Таблиця 2.11

SWOT-аналіз стратегії розвитку у сфері генерування

грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Чинники середовища діяльності		Можливості	Загрози
		1. Державне регулювання газовидобувної галузі 2. Зростання купівельної спроможності 3. Впровадження програми інформатизації та розвитку діяльності на основі інтернет-технологій 4. Виявлення потенційного попиту на послуги 5. Високий ступінь прихильності клієнтів до послуг фірми 6. Укладення довгострокових договорів співпраці з посередниками (логістичні, сервісні компанії)	1. Недосконалість державної політики у сфері інвестування у розвиток газовидобувної галузі 2. Неприятливий діловий клімат 3. Значна привабливість цільового сегменту для конкурентів 4. Висока чутливість клієнтів до ціни 5. Скорочення кількості посередників, які надають необхідні для підприємства послуги 6. Поява нових конкурентів, що веде до зниження стійкості
Сильні сторони	1. Гарні умови праці персоналу системи управління грошовими потоками 2. Сучасне інформаційне забезпечення управління грошовими потоками 3. Висока якість послуг, що надаються 4. Стійкий психологічний клімат у колективі 5. Гнучка цінова політика	В даному випадку підприємству необхідно розглядати стратегію агресивного розвитку на ринку та розробки стратегії для активізації власних сильних сторін для реалізації можливостей зовнішнього середовища у генеруванні позитивних грошових потоків	Потрібно проводити гнучку конкурентну політику для того, щоб використовувати власні сильні сторони для захисту від несприятливих факторів розвитку конкурентного середовища у скороченні позитивних грошових потоків

SWOT-аналіз стратегії розвитку у сфері генерування

грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Слабкі сторони	1. Значна плінність кадрів системи управління грошовими потоками 2. Організація планування грошових потоків на підприємстві 3. Територіальна спрямованість послуг 4. Недосконала стратегія управління грошовими потоками підприємства	Використовувати стратегію розвитку внутрішнього потенціалу компанії шляхом використання тих можливостей, які відкриває зовнішнє оточення фірми	В цій ситуації компанії необхідно повністю переглядати стратегію розвитку, здійснювати реструктуризацію або ліквідувати нерентабельні напрями діяльності для оптимізації грошових потоків
----------------	--	--	---

У поточній ситуації підприємству ПАТ «Шебелинкагазвидобування» необхідно дотримуватись конкурентної стратегії: використовувати свої «можливості» для мінімізації своїх «слабких сторін» у системі управління грошовими потоками.

Можна зробити висновок, що підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є потужною газовидобувною компанією, яка займає одне з лідируючих положень на національному ринку газовидобування. У своїй діяльності підприємство повинно використовувати стратегічний підхід до управління грошовими потоками.

2.3. Оцінка ліквідності та ефективності формування грошових потоків підприємства

Характеристика ефективності формування грошових потоків підприємства не може бути повною без аналізу показників ліквідності. Ліквідність (платоспроможність) – це показник фінансового стану, який показує, як швидко підприємство може безперешкодно продати свої активи, одержати гроші і повернути борги у міру настання строку їх повернення. Вона полягає у можливості підприємства швидко розраховуватись за допомогою наявного на балансі майна (активів) по своїх зобов'язаннях (пасивах). Від рівня ліквідності

активів залежить платоспроможність підприємства [15, с.97].

Аналіз головних показників ліквідності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» будемо вести виходячи з даних таблиці 2.12.

Як свідчить аналіз, підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» має достатньо великий запас ліквідності. Водночас, не всі показники ліквідності знаходяться в межах нормативу. Загальний коефіцієнт покриття є важливим показником платоспроможності. Він показує, скільки грошових одиниць оборотних активів припадає на кожну грошову одиницю поточних зобов'язань.

Таблиця 2.12

Оцінка ліквідності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за 2016-2018 рр.

Показник	Роки			Відхилення 2018 р. до 2016 р.
	2016	2017	2018	
Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	15,45	16,65	18,76	3,31
Коефіцієнт швидкої ліквідності	15,40	16,63	18,73	3,33
Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	14,82	15,87	18,18	3,36
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	14,83	15,87	18,18	3,35
Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,64	0,66	0,61	-0,03

Як показав аналіз, в усіх звітних періодах підприємство має значення цього показника значно вище за критичне (18,76), і як позитивне зрушення слід відмітити, що у 2018 році відбулося його зростання на 3,31 пункти порівняно з 2016 роком.

Якщо на покриття зобов'язань підприємство передбачає мобілізувати оборотні активи в частині грошових коштів і коштів в розрахунках, можна одержати коефіцієнт швидкої ліквідності. Він дорівнює частці від ділення цієї частини оборотних активів на суму поточних зобов'язань підприємства. Теоретично виправдана оцінка цього коефіцієнта знаходиться в межах 0,5–1,0. В нашому випадку у 2018 році значення цього показника дорівнює 18,73, тобто значно вище критичного значення.

Наймобільнішою частиною оборотних активів є гроші. Оборотні активи в

грошах готові до платежу й розрахунків негайно, тому відношення їх до поточних зобов'язань підприємства називають коефіцієнтом абсолютної ліквідності. Підприємство в 2018 році має надзвичайно високе значення цього коефіцієнта – 18,18, що свідчить про наявність наймобільніших активів – грошових коштів.

Оцінка надійності визначених коефіцієнтів ліквідності здійснюється в процесі вивчення питомої ваги оборотних активів та їх окремих видів в складі майна підприємства. В 2018 році відбулося зменшення частки оборотних активів в загальній сумі активів підприємства на 0,03 пункти в порівнянні з 2016 роком.

Ефективне управління потоками грошових коштів дозволяє підприємству забезпечити високий рівень оборотності його капіталу, ритмічність діяльності, знизити ризик неплатоспроможності і підвищити ступінь фінансової рівноваги, отримати додатковий прибуток і скоротити втрати за рахунок раціонального використання тимчасово вільних коштів.

Зниження фінансових показників діяльності підприємства, що досліджується, мають певні причини, які можна розкрити під час аналізу та діагностики грошових потоків підприємства. Аналіз грошових потоків відповідно до визначених напрямів здійснюється фінансовим менеджером з урахуванням сукупності критеріїв, дотримання яких має на меті забезпечення адекватності та ефективності управління.

Проаналізуємо динаміку рух грошових коштів підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на основі фінансової звітності протягом 2016-2018 рр. Для цього необхідно сформувати звідну таблицю показників руху грошових коштів підприємства (табл. 2.13).

За результатами аналізу встановлено, що загальний позитивний грошовий потік ПАТ «Шебелинкагазвидобування» зріс у 2018 році на 62,57%. Загальний чистий грошовий потік підприємства зменшився на 100,57%. Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» отримало чистого прибутку у 2018 році в розмірі 1876тис.грн., що на 7,08% менше рівня 2016 року.

Динаміка показників руху грошових потоків підприємства

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за 2016-2018 рр., тис. грн.

№	Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
					+, -	%
1	Загальний позитивний грошовий потік	39517	50836	64244	24727	62,57
2	Загальний негативний грошовий потік	30515	36527	64295	33780	110,70
3	Загальний чистий грошовий потік (п.1 - п.2)	9002	14309	-51	-9053	-100,57
4	Позитивний грошовий потік в результаті операційної діяльності	38909	49813	59100	20191	51,89
5	Негативний грошовий потік в результаті операційної діяльності	27038	33345	40341	13303	49,20
6	Чистий грошовий потік від операційної діяльності (п.4 - п.5)	11871	16468	18759	6888	58,02
7	Позитивний грошовий потік від фінансової діяльності	0	0	3600	3600	100,00
8	Негативний грошовий потік від фінансової діяльності	0	0	0	0	0
9	Чистий грошовий потік від фінансової діяльності (п.7 - п.8)	0	0	3600	3600	100,00
10	Позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності	608	1023	1544	936	153,95
11	Негативний грошовий потік від інвестиційної діяльності	3477	3182	23954	20477	588,93
12	Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності (п.10 - п.11)	-2869	-2159	-22410	-19541	681,11
13	Середня величина поточних зобов'язань за рік	4284	4989	6459	2175	50,77
14	Середня величина довгострокових зобов'язань за рік	0	0	0	0	0
15	Сплачені відсотки по довгострокових та поточних зобов'язаннях	0	0	0	0	0
16	Капітальні витрати підприємства	0	0	0	0	0
17	Середній залишок грошових коштів	53746	63505	79175	25429	47,31
18	Чистий прибуток (збиток)	2019	1910	1876	-143	-7,08
19	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	3066	3313	251	-2815	-91,81
20	Прибуток (збиток) від фінансової діяльності	152	273	2360	2208	1452,63
21	Прибуток (збиток) від інвестиційної діяльності	45	61	125	80	177,78

У табл. 2.14 наведено розрахунок ефективності грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Таким чином з табл. 2.14 можна зробити наступні висновки: коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності в динаміці має різне значення і в 2017 році мав найвище значення – 3,30. Отже, чистий грошовий потік від операційної діяльності, який має позитивне значення в кожному році, перевищує середній розмір поточних зобов'язань підприємства, що позитивно характеризує підприємство.

Таблиця 2.14

Динаміка показників ефективності грошових потоків підприємства

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за 2016-2018 рр.

№	Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
					+, -	%
1	Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності	2,77	3,30	2,90	0,13	4,81
2	Коефіцієнт грошового покриття виплат по відсотках	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності	0,44	0,49	0,47	0,03	5,91
4	Коефіцієнт ефективності загального потоку грошових коштів	0,2950	0,3917	-0,0008	-0,30	-100,27
5	Коефіцієнт реінвестування грошових потоків	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу	2,77	3,30	2,90	0,13	4,81

На ПАТ «Шебелинкагазвидобування» враховуючи зростання чистого грошового потоку від операційної діяльності, обсяг сплачених відсотків дорівнює нулю. Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу у 2018 році становить 2,90, що на 4,81 % більше рівня 2016 року.

Коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності, який розраховується шляхом ділення чистого грошового потоку від операційної діяльності та грошових видатків операційної діяльності має позитивне

значення, що свідчить про перевищення надходжень грошових коштів над видатками і поступово знижується з кожним роком.

Коефіцієнт ефективності загального потоку грошових коштів в 2018 році мав від'ємне значення, оскільки в цьому році витрачання грошових коштів перевищили надходження. Даний коефіцієнт має менше значення, ніж коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності, що пояснюється значним впливом фінансової та інвестиційної діяльності.

У табл. 2.15 наведено розрахунок рентабельності грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Таблиця 2.15

Динаміка показників рентабельності грошових потоків підприємства

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за 2016-2018 рр.

№	Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018 р. до 2016 р.	
					+, -	%
1	Коефіцієнт рентабельності позитивного грошового потоку	0,0511	0,0376	0,0292	-0,02	-42,85
2	Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку	0,22	0,13	-36,78	-37,01	-16500,81
3	Коефіцієнт рентабельності середнього залишку грошових коштів	0,04	0,03	0,02	-0,01	-36,93
4	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності	0,08	0,07	0,00	-0,07	-94,61
5	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від фінансової діяльності	0,00	0,00	0,66	0,66	100,00
6	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від інвестиційної діяльності	0,07	0,06	0,08	0,01	9,38

Рентабельність грошових потоків майже по всім напрямкам знижується, що пояснюється погіршенням результативності діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування». В 2016 підприємство мало чистий прибуток в розмірі 2019 тис. грн., а в 2018 – 1876 тис. грн. Відповідним чином знижується і коефіцієнти рентабельності грошових потоків, розраховані за чистим прибутком підприємства.

Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від фінансової діяльності в 2016-2017 рр. мав нульове значення, а в 2018 році - досить низьке значення так як прибуток від фінансової діяльності не був стабільним.

Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від інвестиційної діяльності практично дорівнює нулю так як впродовж періоду, що аналізується позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності надзвичайно малий.

В цілому, за результатами проведеного дослідження слід зробити висновок, що політика управління та планування грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є недосконалою. Зокрема, мала увага приділяється здійсненню фінансової діяльності. Операційна діяльність компанії ПАТ «Шебелинкагазвидобування», також характеризується зниженням її ефективності. В структурі зобов'язань зростають поточні залучення коштів, що негативно впливає на фінансовий стан. Отже фінансовий менеджмент повинен бути спрямований на оптимізацію планування структури надходжень і видатків грошових коштів ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПАТ «ШЕБЕЛИНКАГАЗВИДОБУВАННЯ»

Розвиток системи управління фінансовими ресурсами поступово набуває більшого значення для забезпечення не лише виживання, але й стабільного та ефективного функціонування ПАТ «Шебелинкагазвидобування». У практичних розробках з даної проблематики вітчизняні та зарубіжні науковці особливу увагу приділяють ефективному формуванню та оптимізації руху грошових коштів компанії.

Особливої актуальності це набуває, коли надходження та використання коштів ПАТ «Шебелинкагазвидобування» відбувається нерівномірно, що зумовлене здебільшого специфікою господарської діяльності, а також станом ринкової кон'юнктури на ринку, законодавчими змінами у економічній сфері.

У ПАТ «Шебелинкагазвидобування» доцільно виділяти три рівні планування грошових потоків (рис. 3.1):

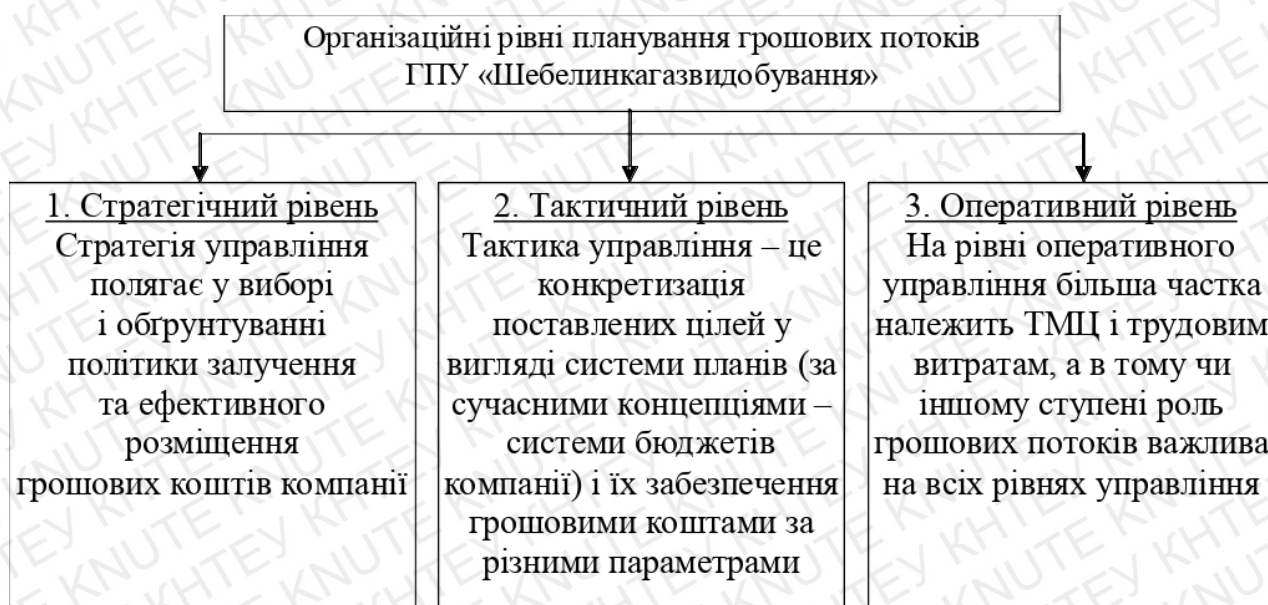

Рис. 3.1. Рівні планування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

- стратегічний (тривалість більше року);
- тактичний (тривалість менше року);

– оперативний, що залежить від тривалості облікового циклу та процесу надання послуг.

Фінансове управління грошовими потоками від різних видів діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» має включати забезпечення існування підприємства, його платоспроможності за умови додержання оптимального співвідношення між доходністю і ризиком [15, с.97].

В управлінні грошовими потоками важливе місце займатиме апарат або організаційна підсистема, що зайнята управлінням фінансовими ресурсами ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Для здійснення управлінського впливу за вказаними напрямками фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» доцільно створити фінансове управління (відділ) на чолі з фінансовим директором (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Структура фінансового управління грошовими потоками на ПАТ «Шебелинкагазвидобування»

Систему планування можна покращити за допомогою впровадження підсистеми фінансового контролінгу, який являє собою контролюючу систему, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування», своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від передбачених і прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію [1, с.169].

Таким чином, пропонується удосконалити систему планування та контролю грошових потоків шляхом запровадження системи внутрішнього контролінгу підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

Оптимізація грошових потоків від операційної діяльності передбачає вибір найкращих форм їх організації на підприємстві ПАТ «Шебелинкагазвидобування» з врахуванням умов та особливостей здійснення його господарської діяльності, збалансування обсягів вхідних та вихідних потоків, забезпечення їх синхронності в часі та забезпечення позитивного чистого грошового потоку.

До основних завдань, що будуть вирішуватись у процесі оптимізації грошових потоків від операційної діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» слід віднести [20, с.204]:

- пошук резервів зменшення дебіторської та кредиторської заборгованості;
- забезпечення синхронізації грошових потоків від операційної діяльності підприємства за часовими інтервалами;
- підвищення ефективності використання операційних активів загалом та грошових коштів зокрема;
- досягнення збалансованості грошових потоків від операційної діяльності підприємства та максимізації позитивного чистого грошового потоку;
- врахування впливу зміни внутрішнього та зовнішнього середовища на обсяги, збалансованість та синхронізацію в часі грошових потоків від операційної діяльності підприємства.

Основою оптимізації грошових потоків підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» від операційної діяльності має бути забезпечення

збалансованості за обсягами та часовими інтервалами додатного і від'ємного потоків. На результати господарської діяльності негативно впливають як дефіцитний, так і профіцитний грошові потоки. Негативні наслідки дефіцитного грошового потоку проявляються у зниженні рівня платоспроможності та ліквідності, зростанні простроченої кредиторської заборгованості і, як наслідок, зниженні рентабельності власного капіталу та активів підприємства. Негативними наслідками профіцитного грошового потоку є можливі втрати від обезцінення реальної вартості коштів, втрата потенційного доходу від використання частини коштів у сфері короткострокового інвестування, що, в наслідку, негативно вплине на рентабельність активів і капіталу підприємства.

Грошові потоки формують багатофакторну фінансову систему ПАТ «Шебелинкагазвидобування». Оптимізуватись вони мають за такими чотирма основними напрямками [10, с.170]:

- забезпечення ефективності грошових потоків за видами економічної діяльності;
- збалансування грошових потоків за обсягом;
- досягнення цільового чистого грошового потоку підприємства;
- синхронізація грошових потоків у часі.

Основу оптимізації грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» складає забезпечення збалансованості обсягів позитивного і негативного їх видів.

Негативні наслідки дефіцитного грошового потоку виявляються у зниженні ліквідності і рівня платоспроможності підприємства, зростанні простроченої кредиторської заборгованості постачальникам сировини і матеріалів, підвищення частки простроченої заборгованості за отриманими фінансовими кредитами, затримки виплати заробітної плати, зростання тривалості фінансового циклу, а в кінцевому рахунку – в зниженні рентабельності використання власного капіталу та активів підприємства.

Негативні наслідки надлишкового грошового потоку виявляються у втраті

реальної вартості тимчасово невикористовуваних грошових коштів від інфляції, втрати потенційного доходу від невикористаної частини грошових активів у сфері короткострокового їх інвестування.

До збалансованості дефіцитного грошового потоку відносяться заходи щодо зростання обсягу позитивного грошового потоку в перспективі (залучення стратегічних інвесторів з метою збільшення обсягу власного капіталу; додаткова емісія акцій, залучення довгострокових фінансових кредиторів; продаж частини або цілого числа фінансових інструментів інвестування; продаж або здача в оренду невикористаних видів основних засобів) [27, с.52].

Зниження обсягу негативного грошового потоку сприяє скороченню обсягу і складу реальних інвестиційних програм; відмова від фінансового інвестування, зниження суми постійних витрат підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

До методів збалансованості надлишкового грошового потоку підприємства відносяться методи росту його інвестиційної активності (збільшення масштабів розширеного відтворення операційних позаоборотних активів; прискорення розробки та реалізації реальних інвестиційних проектів, здійснення регіональної диверсифікації, наприклад, розширення сфери операційної діяльності підприємства, активне формування портфеля фінансових інвестицій, погашення довгострокових фінансових кредитів).

Прискорення залучення грошових коштів у короткостроковому періоді може бути досягнуто за рахунок наступних заходів [40, с.21]:

- збільшення розміру цінових знижок за готівку по реалізованій покупцям продукції;
- забезпечення часткової або повної передоплати за вироблену продукцію, що користується високим попитом на ринку;
- скорочення строків надання товарного (комерційного) кредиту покупцям;
- прискорення інкасації простроченої дебіторської заборгованості;
- прискорення інкасації платіжних документів покупців продукції (часу

перебування їх в дорозі, в процесі реєстрації, в процесі зарахування грошей на розрахунковий рахунок тощо).

«Система прискорення – уповільнення платіжного обороту», вирішуючи проблему збалансованості обсягів дефіцитного грошового потоку в короткостроковому періоді (і відповідно підвищуючи рівень абсолютної платоспроможності підприємства), створює певні проблеми зростання дефіцитності цього потоку в наступних періодах. Тому паралельно з використанням механізму цієї системи повинні бути розроблені заходи щодо забезпечення збалансованості дефіцитного грошового потоку в довгостроковому періоді.

Зростання обсягу позитивного грошового потоку в довгостроковому періоді може бути досягнуто за рахунок наступних заходів [44, с.37]:

- залучення інвесторів з метою збільшення обсягу власного капіталу;
- додаткової емісії акцій;
- залучення довгострокових фінансових кредитів;
- продажу частини (чи всього обсягу) фінансових інструментів інвестування;
- продажу (або здачі в оренду) тих видів основних засобів, що не використовуються.

Зниження обсягу негативного грошового потоку в довгостроковому періоді може бути досягнуто за рахунок наступних заходів [42, с.120]:

- скорочення обсягу і складу реальних інвестиційних програм;
- відмови від фінансового інвестування;
- зниження суми постійних витрат підприємства.

Вирівнювання грошових потоків має бути спрямовано на згладжування їхніх обсягів у розрізі окремих інтервалів розглянутого періоду часу. Цей метод оптимізації дозволяє усунути в певній мірі сезонні і циклічні розходження у формуванні грошових, оптимізуючи паралельно середні залишки грошових коштів та підвищуючи рівень абсолютної ліквідності.

Необхідно підкреслити, що вся економічна та фінансова діяльність ПАТ

«Шебелинкагазвидобування» планується. Останнім часом широкого розвитку набуло стратегічне планування грошових потоків на рівні компанії. Воно спрямоване на пошук найкращих варіантів використання власних можливостей господарських одиниць з врахуванням того, що вилучення зовнішніх джерел може бути обмеженим.

Крім річного плану руху грошових коштів необхідно також розробляти короткостроковий план на короткі проміжки часу (місяць, декаду) у формі платіжного календаря. В зарубіжній практиці існує кілька основних методів розрахунку оптимального залишку грошових коштів, серед яких найбільш відомими є математичні моделі Баумоля-Тобіна, Міллера-Орра тощо.

1. Модель Баумоля-Тобіна. У моделі передбачається, що комерційна організація підтримує прийнятний рівень ліквідності та оптимізує свої товарні запаси. Згідно моделі, підприємство починає працювати, маючи максимально прийнятний (доцільний) для нього рівень ліквідності. Далі по мірі роботи рівень ліквідності скорочується. Все кошти, що надходять, підприємство вкладає в короткострокові високоліквідні цінні папери [32, с.165]. Як тільки рівень ліквідності досягає критичного рівня, тобто стає рівним деякому заданому рівню безпеки, підприємство продає частину куплених короткострокових цінних паперів і тим самим поповнює запас коштів до початкової величини.

Згідно цій моделі для визначення оптимального залишку грошових коштів можна використовувати модель оптимальної партії замовлення (EOQ):

$$C = \sqrt{\frac{2FT}{r}} \quad (3.1)$$

де C – оптимальна сума грошових коштів;

F – фіксовані витрати за купівлею-продажем цінних паперів або обслуговування позики;

T – річна потреба в коштах, необхідних для підтримки поточних операцій;

r – величина альтернативного доходу (процентна ставка короткострокових ринкових цінних паперів) [28, с.17].

Розглянемо можливість використання даного методу в практиці управління грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування». Визначимо оптимальний залишок коштів за моделлю Баумоля-Тобіна, якщо запланований обсяг грошового обігу ПАТ «Шебелинкагазвидобування» у 2019 році складе 24 000 тис. грн., витрати по обслуговуванню однієї операції поповнення коштів – 80 грн., рівень втрат альтернативних доходів при зберіганні коштів – 10%.

За формулою (3.1) розрахуємо верхню межу залишку грошових коштів ПАТ «Шебелинкагазвидобування», а результат представимо в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок оптимального залишку коштів за моделлю Баумоля-Тобіна на прикладі ПАТ «Шебелинкагазвидобування» у 2019 році

№ п/п	Показники	Значення
1	Запланований обсяг грошового обігу, тис.грн.	24000
2	Витрати по обслуговуванню однієї операції поповнення коштів, тис.грн.	80
3	Коефіцієнт втрат альтернативних доходів при зберіганні коштів, %	10
4	Верхня межа залишку грошових коштів	195,96
5	Середній залишок грошових коштів, тис.грн.	97,98

2. Модель Міллера-Орра. Зазначені вище недоліки моделі Баумоля-Тобіна нівелює модель Міллера-Орра, що є вдосконаленою моделлю EOQ. Її автори М.Міллер і Д.Орр користувалися при побудові цієї моделі статистичними методом, а саме процесом Бернуллі – стохастичним процесом, в якому надходження і витрачання коштів у часі є незалежними випадковими подіями.

Якщо запас коштів досягає нижньої межі, то в цьому випадку необхідно продавати ліквідні короткострокові цінні папери і таким чином поповнювати запас ліквідності до нормального межі.

При використанні даної моделі варто врахувати припущення, що витрати з купівлі та продажу цінних паперів фіксовані та є тотожними [28, с.18].

Для визначення точки повернення використовується наступна формула:

$$Z = \sqrt{\frac{3F\sigma^2}{4r}} + L \quad (3.2)$$

де Z – цільовий залишок грошових коштів;

σ^2 – дисперсія сальдо денного грошового потоку;

r – відносна величина альтернативних витрат (у розрахунку на день);

L – нижня межа залишку грошових коштів.

Верхня межа залишку грошових коштів визначається за формулою:

$$H = 3Z - 2L, \quad (3.3)$$

Середній залишок грошових коштів знаходиться за формулою:

$$C = (4Z - L)/3, \quad (3.4)$$

На прикладі ПАТ «Шебелинкагазвидобування» розрахуємо оптимальний залишок коштів за моделлю Міллера-Орра, якщо середньоквадратичне (стандартне відхилення щомісячного обсягу грошового обігу становить 165 тис. грн., витрати по обслуговуванню однієї операції поповнення коштів – 80 грн., середньоденний рівень втрат альтернативних доходів при зберіганні коштів – 0,0083%. Мінімальний залишок грошових коштів – 2 500 тис. грн.

За формулою (3.2) визначимо цільовий залишок грошових коштів:

Верхню межу залишку грошових коштів визначимо за формулою (3.3):

$$H = 3 \cdot 2\,558,17 - 2 \cdot 2\,500 = 2\,674,5 \text{ тис. грн.}$$

Середній розмір залишку грошових коштів визначимо за формулою (3.4):

$$C = (4 \cdot 2\,558,17 - 2\,500)/3 = 2\,577,56 \text{ тис. грн.}$$

Результати розрахунків представимо в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок залишку коштів на розрахунковому рахунку за моделлю Міллера-Орра на прикладі ПАТ «Шебелинкагазвидобування» у 2019 році

№ п/п	Показники	Значення
1	Середньоквадратичне (стандартне відхилення щомісячного обсягу грошового обігу, тис.грн.	165,00
2	Витрати по обслуговуванню однієї операції поповнення коштів, тис.грн.	80,00
3	Середньоденний рівень втрат альтернативних доходів при зберіганні коштів, %	0,0083

Продовження таблиці 3.2

Розрахунок залишку коштів на розрахунковому рахунку за моделлю

Міллера-Орра на прикладі ПАТ «Шебелинкагазвидобування» у 2019 році

№ п/п	Показники	Значення
4	Мінімальний залишок грошових коштів, тис.грн.	2500,00
5	Верхня межа залишку грошових коштів, тис.грн.	2674,50
6	Середній розмір залишку грошових коштів, тис.грн.	2577,56

В контексті дослідження необхідно провести прогнозування надходжень та видатків грошових коштів підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на плановий 2019 рік. З метою прогнозування майбутніх грошових потоків оберемо метод екстраполяції, тобто врахування тенденцій минулого періоду. З урахуванням значень темпів росту окремих статей надходжень та видатків грошових коштів можна розробити плановий бюджет грошових коштів на 2019 рік (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Екстраполяційне планування грошових потоків

ПАТ «Шебелинкагазвидобування» на 2019 рік, тис.грн.

Показники	2017рік	2018рік	Темп росту 2018р. до 2017р., %	Екстра- поляція на 2019р.
1. Чистий рух коштів від операційної діяльності	16468	18759	113,91	21369
2. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	-2159	-22410	1037,98	-196031
Надходження від:				
Фінансових інвестицій	799	0	0,00	0
Необоротних активів	96	0	0,00	0
Надходження від отриманих відсотків	128	1544	1206,25	18625
Витрачання від придбання:				
Фінансових інвестицій	2620	23709	904,92	214548
Необоротних активів	562	245	43,59	107
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	2159	22410	1037,98	-196031
3. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	0	3600	100,00	3600
Інші надходження	0	3600	100,00	3600
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	0	3600	100,00	3600
Чистий рух грошових коштів за звітний період	14309	-51	-0,36	-171062
Залишок коштів на початок періоду	63505	79175	124,68	-91887
Вплив зміни валютних курсів	16468	18759	113,91	21369
Залишок коштів на кінець року	-2159	-22410	1037,98	-70519

Результати проведеного екстраполяційного планування не враховують дію

численних чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які можуть вплинути на процес розробки бюджету грошових коштів в майбутньому, а тому керівництву необхідно робити коригування наведених вище показників у відповідності з результатами аналізу майбутнього розвитку підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування».

В цілому, за результатами проведеного дослідження слід зробити висновок, що політика планування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є недосконалою. Зокрема, мала увага приділяється здійсненню фінансового аналізу. Отже фінансовий менеджмент повинен бути спрямований на оптимізацію структури надходжень і видатків грошових коштів ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за результатами планування та прогнозування. Встановлено, що основою оптимізації грошових потоків підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» від операційної діяльності має бути забезпечення збалансованості за обсягами та часовими інтервалами додатного і від'ємного потоків. На результати господарської діяльності негативно впливають як дефіцитний, так і профіцитний грошові потоки. Доведено, що за результатами проведеного дослідження слід зробити висновок, що політика планування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є недосконалою. Зокрема, мала увага приділяється здійсненню фінансового аналізу. Отже фінансовий менеджмент повинен бути спрямований на оптимізацію структури надходжень і видатків грошових коштів ПАТ «Шебелинкагазвидобування» за результатами планування та прогнозування.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що поняття «грошовий потік» – це динамічний показник, що характеризує постійний рух грошових ресурсів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, пов'язаний з надходженням (вхідні грошові потоки) чи витрачанням (вихідні грошові потоки) грошових ресурсів підприємства, може мати готівкову й безготівкову форму вираження в національній чи іноземній валюті та пов'язаний з певним моментом часу, однак може бути приведеним до іншого тощо. Обґрунтовано, що планування грошових потоків – це цикл з прямим (від розробки стратегії до складання тактичних планів і контролю за їх виконанням) і зворотним (від оцінки результатів виконання до коригування планів) зв'язками. Кінцевим результатом процесу планування є розроблена система довгострокових, поточних і оперативних планів надходження, витрачання грошових коштів та приросту грошових потоків для забезпечення ліквідності, платоспроможності підприємств у визначеному періоді.

2. Аналіз показав, що ПАТ «Шебелинкагазвидобування» – провідне підприємство з видобутку природного газу, яке забезпечує понад 40% видобутку блакитного палива в Україні. Підрозділи ГПУ щороку видобувають понад 8 400млн м³газу, понад 140 тис. тонн газового конденсату та нафти, понад 14,5 тис. тонн скрапленого пропан-бутану. Встановлено, що у процесі фінансово-господарської діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» постійно здійснюється кругообіг коштів. Вкладання коштів у господарську діяльність з метою отримання виручки від їх реалізації характеризує кругообіг коштів підприємства. Забезпечення грошових надходжень, які потрібні для відшкодування витрат обігу, своєчасне виконання фінансових зобов'язань перед державою, банками та іншими суб'єктами господарювання, формування доходів і прибутку є найважливішою стороною діяльності ПАТ

«Шебелинкагазвидобування».

3. Обґрунтовано, що чинники, що впливають на зміну грошового потоку ПАТ «Шебелинкагазвидобування», можуть класифікуватися за різними ознаками, але основною класифікаційною ознакою можна вважати поділ усіх чинників на внутрішні і зовнішні. Варто зазначити, що поділ факторів на зовнішні та внутрішні є умовним, оскільки існує зворотний зв'язок: криза на макрорівні спричиняє кризу на мікрорівні, і навпаки. В комплексі моделей стратегічного аналізу зовнішнього ринкового середовища підприємства ПАТ «Шебелинкагазвидобування» активно використовуються методики PEST-аналізу та SWOT-аналізу. Ці аналітичні моделі передбачають моніторинг діяльності у сфері генерування грошових потоків ПАТ «Шебелинкагазвидобування». У поточній ситуації підприємству ПАТ «Шебелинкагазвидобування» необхідно дотримуватись конкурентної стратегії: використовувати свої «можливості» для мінімізації своїх «слабких сторін» у системі управління грошовими потоками.

4. За результатами аналізу встановлено, що загальний позитивний грошовий потік ПАТ «Шебелинкагазвидобування» зріс у 2018 році на 62,57%. Загальний чистий грошовий потік підприємства зменшився на 100,57%. Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» отримало чистого прибутку у 2018 році в розмірі 1876 тис. грн., що на 7,08% менше рівня 2016 року. Рентабельність грошових потоків майже по всіх напрямках знижується, що пояснюється погіршенням результативності діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування». В 2016 підприємство мало чистий прибуток в розмірі 2019 тис. грн., а в 2018 – 1876 тис. грн. Відповідним чином знижується і коефіцієнти рентабельності грошових потоків, розраховані за чистим прибутком підприємства. В цілому, за результатами проведеного дослідження слід зробити висновок, що політика управління та планування грошовими потоками ПАТ «Шебелинкагазвидобування» є недосконалою. Зокрема, мала увага приділяється здійсненню фінансової діяльності.

5. Обґрунтовано, що систему планування можна покращити за допомогою

впровадження підсистеми фінансового контролінгу, який являє собою контролюючу систему, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування», своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від передбачених і прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію. Фінансове управління грошовими потоками від різних видів діяльності ПАТ «Шебелинкагазвидобування» має включати забезпечення існування підприємства, його платоспроможності за умови додержання оптимального співвідношення між доходністю і ризиком. В зарубіжній практиці існує кілька основних методів розрахунку оптимального залишку грошових коштів, серед яких найбільш відомими є математичні моделі Баумоля-Тобіна, Міллера-Орра тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андієць В.С. Дослідження основних сутнісних характеристик “грошових потоків підприємства” / В.С. Андієць // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – № 8. – С. 167–172.
2. Барабаш Н.С. Аналіз грошових потоків у системі фінансового менеджменту підприємства / Н.С. Барабаш, М.О. Никонович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2018. – № 2. – Т. 2. – С. 164–167.
3. Бень Т. Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства [Текст] / Т. Г. Бень, С. Б. Довбня // Фінанси України. – 2016. – №6. – С. 53-60.
4. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: підручник / М.Д. Білик. – К. : КНЕУ. – 2017. – 588 с.
5. Біндасова Ю. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства / Ю. Біндасова // Научно-технический сборник. – 2017. – № 77. – С. 388–394.
6. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз : [навч. посіб.] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2013. – 680 с.
7. Варавка В.В. Аналіз ділової активності як інструмент управління грошовими потоками підприємства / В.В. Варавка // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – № 2. – С. 184–192.
8. Власюк Т. М. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства / Т. М. Власюк, О. М. Волинець, Н. І. Новіцька // Вісник КНУТД. – 2019. – № 3. – С. 36-46.
9. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навчальний посібник / В.Н. Гавва, Е.А. Божко. – Київ: „Центр навчальної літератури”, 2015. – 224 с.
10. Гайдаєнко О.М. Фінансове моделювання управління грошовими потоками / О.М. Гайдаєнко, В.Я. Бондар // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки. Міжнародний збірник наукових праць / за ред. І.Б. Садовської. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – Вип. 2(14). – С. 167-174.

11. Гетьман О.О. Економічна діагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 307 с.
12. Головка Т.В. Планування грошових потоків підприємства: нова парадигма / Т.В. Головка // Вісник КНТЕУ. – 2017. – Вип.4(114). – С.104-113.
13. Голубєва Т.С. Методологічні підходи до оцінки грошових потоків підприємства / Т.С. Голубєва, І.В. Колос // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – № 5. – С. 66-71.
14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
15. Грабчук О. М. Змістове наповнення фінансового прогнозування розвитку економіки в умовах невизначеності / О. М. Грабчук // Економіка та держава. – 2018. – № 8. – С. 96-98.
16. Деменіна О. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства / О. Деменіна // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 7. – С. 14–18.
17. Діяльність суб'єктів господарювання: Статистичний збірник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/Arhiv_u
18. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996–XIV зі змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
19. Зарєвчацька Т. В. Аналіз руху грошових потоків у процесі управління ефективністю діяльності малих підприємств / Т. В. Зарєвчацька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2017. – № 7 (122). – С. 141 – 145.
20. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства: Навчальний посібник / Т.М.Іванюта. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 252 с.
21. Івахів Ю. Фінансове звітування як система розкриття інформації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_.

22. Ігоніна К.А. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємств / К.А. Ігоніна // Фінанси і кредит. – 2019. – №5 (35). – С.17-21.

23. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті від 21.01.2004 року за № 22 із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.

24. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

25. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена постановою правління НБУ від 12.11.2003 № 492 зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03/paran29>.

26. Кальна Т. А. Прийоми фінансового аналізу: переваги та недоліки / Т. А. Кальна // Економічний аналіз. – 2016. – т. 15, № 2. – С. 13-18.

27. Климчук С. В. Напрями оцінки руху грошових потоків як визначальної компоненти фінансової стійкості // Економіка АПК. – 2019. – №9. – С. 52.

28. Коваленко, С.О. Сутність грошових потоків та їх роль в управлінні фінансами підприємств [Електронний ресурс] / С.О. Коваленко // Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua – 08.01.2012.

29. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Україна, 1996. – 141 с.

30. Куратник П. Рух грошових коштів: складання звіту та аналіз / П. Куратник // Справочник економіста. – 2019. – № 6 (78). – С. 60-67.

31. Кучер В.А. Визначення структури грошових потоків підприємства як основа прийняття стратегічних рішень / В.А. Кучер // Економіка промисловості. – 2018. – № 1. – С. 71-77.

32. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджені Наказом Мінфіну України від 29.11.2017 р. № 976. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>.

33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів» в редакції від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/929_019.

34. Надточій С. І. Аналіз грошових потоків підприємства з використанням динамічної мультиплікативної оцінки їх ефективності та дослідження їх рядів динаміки як завершальні складові аналізу грошових потоків підприємства в системі управління ними / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. – № 8 (63). – С. 82-85.

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0336-13>.

36. Офіційний сайт компанії ПАТ «Шебелинкагазвидобування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ugv.com.ua/page/gazopromislove-upravlinna-sebelinkagazvidobuvanna>.

37. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1591 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z1557-11>.

38. Податковий кодекс України №2755–XVII від 01.01.2018 р. зі змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.

39. Поддєрьогін А.М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства / А.М. Поддєрьогін, Я.І. Невмержицький // Фінанси України. – 2017. – № 11. – С. 119–128.

40. Селіверстова Л. С. Управління грошовими потоками підприємства / Л. С. Селіверстова // Економіка та держава. – 2015. – 9. – С. 20-22.

41. Стожок О.З. Методичні аспекти формування системи показників оцінки ефективності виробництва товарів та послуг / О.З.Стожок, Т.Н. Бурбела // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/2009_2/09sozvtp.pdf
42. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. / Н.В. Тарасенко/ – 3-тє видання, перероблене. – Львів: “Новий Світ -2000”, 2013. – 344 с.
43. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навч. посіб. / Г.М. Тарасюк– К.: Каравела, 2016. – 344 с.
44. Тридід О. М. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб’єктів господарювання: монографія / О. М. Тридід, О. Г. Тижненко, Л. О. Тижненко. – К. Каравела: УБС НБУ, 2013. – 213 с.
45. Федішин М.П. Взаємозв’язок неефективного планування з проблемами формування грошових потоків на підприємствах в сучасних умовах / М. П. Федішин // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2018. – № 49. – С. 235-242.
46. Федішин М.П. Роль фінансового моделювання грошових потоків у контексті оптимізації функції планування на підприємстві / М.П. Федішин // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. – 2017. – Вип. 1. – С. 226-236.
47. Фінансове забезпечення розвитку підприємств [Текст] : монографія / [І.О. Бланк та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. І.О. Бланка; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. - 343 с.
48. Хома І.Б. Фінансове моделювання управління грошовими потоками в економіці України / І.Б. Хома., О.І. Кріп // Науковий вісник НЛТУ України. – 2018. – Вип. 21.10. – С. 335-343.
49. Циган Р.М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання / Р.М. Циган // Актуальні проблеми економіки. – 2019. – № 4(106). – С. 150–155.

ДОДАТКИ

+RCRC:R[55]C[70]		Додаток 1	
		до Національного положення (стандарту)	
		бухгалтерського обліку	
		1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"	
		КОДИ	
		Дата (рік, місяць, число) 2017 01 01	
Підприємство	wo	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	ПРАТ	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	видобуток природного газу	за КВЕД	
Середня кількість працівників ¹			
Адреса, телефон 26/28, вул. Кудрявська, м. Київ, 04053, Україна			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31.12 2016 р.			
		Форма N 1	Код за ДКУД 1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8549	53
первісна вартість	1001	8565	68
накопичена амортизація	1002	16	15
Незавершені капітальні інвестиції	1005		0
Основні засоби	1010	10581	12728
первісна вартість	1011	12423	15671
знос	1012	1842	2943
Інвестиційна нерухомість	1015	6152	4586
Довгострокові біологічні активи	1020		0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030		0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	398	2473
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1194	565
Відстрочені податкові активи	1045	773	780
Інші необоротні активи	1090		15486
Усього за розділом I	1095	27647	36674
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	104	227
Поточні біологічні активи	1110		0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1158	888
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	457	282
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	20	5
у тому числі з податку на прибуток	1136		5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	48	0
Поточні фінансові інвестиції	1160		26
Гроші та їх еквіваленти	1165	53746	63505
Витрати майбутніх періодів	1170		0
Інші оборотні активи	1190		0
Усього за розділом II	1195	56006	66193
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		0
Баланс	1300	83653	102867

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	32551	33551
Капітал у дооцінках	1405		0
Додатковий капітал	1410		8999
Резервний капітал	1415	83	83
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-18657	-16638
Неоплачений капітал	1425		0
Вилучений капітал	1430		0
Усього за розділом I	1495	26831	39364
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		0
Довгострокові кредити банків	1510		0
Інші довгострокові зобов'язання	1515		10
Довгострокові забезпечення	1520		0
Цільове фінансування	1525		0
Усього за розділом II	1595	43216	59219
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		0
товари, роботи, послуги	1615		0
розрахунками з бюджетом	1620	232	201
у тому числі з податку на прибуток	1621		0
розрахунками зі страхування	1625		0
розрахунками з оплати праці	1630		0
Поточні забезпечення	1660		35
Доходи майбутніх періодів	1665		0
Інші поточні зобов'язання	1690	700	716
Усього за розділом III	1695	13606	4284
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		0
Баланс	1900	83653	102867

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду
1	2	3
I. Власний капітал		
Зареєстрований капітал	1400	33551
Капітал у дооцінках	1405	0
Додатковий капітал	1410	8999
Резервний капітал	1415	83
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16638
Неоплачений капітал	1425	0
Вилучений капітал	1430	0
Усього за розділом I	1495	39364
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0
Довгострокові кредити банків	1510	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	10
Довгострокові забезпечення	1520	0
Цільове фінансування	1525	0
Усього за розділом II	1595	59219
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	0
Поточна кредиторська заборгованість за:		
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0
товари, роботи, послуги	1615	0
розрахунками з бюджетом	1620	201
у тому числі з податку на прибуток	1621	0
розрахунками зі страхування	1625	0
розрахунками з оплати праці	1630	0
Поточні забезпечення	1660	35
Доходи майбутніх періодів	1665	0
Інші поточні зобов'язання	1690	716
Усього за розділом III	1695	4284
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0
Баланс	1900	102867

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство <u>ПАТ «Шебелинкагазвидобування»</u>	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія <u>м. Київ</u>	за ЄДРПОУ	2019 01 01
Організаційно-правова форма господарювання <u>ПрАТ</u>	за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності <u>видобуток природного газу</u>	за КОПФГ	
Середня кількість працівників ¹	за КВЕД	
Адреса, телефон <u>26/28, вул. Кудрявська, м. Київ, 04053, Україна</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12 2018 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД **1801001**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	121	142
первісна вартість	1001	135	212
накопичена амортизація	1002	14	70
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	13112	10745
первісна вартість	1011	16800	13680
знос	1012	3688	2935
Інвестиційна нерухомість	1015	4285	6530
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	4117	30387
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090	21984	29954
Усього за розділом I	1095	43619	77758
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	101	176
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	407	164
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	274	225
з бюджетом	1135	14	303
у тому числі з податку на прибуток	1136	5	293
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160	13	
Гроші та їх еквіваленти	1165	79175	117442
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	83090	121156
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	126709	198914

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	33551	33551
Капітал у дооцінках	1405	14038	13830
Додатковий капітал	1410	8999	8999
Резервний капітал	1415	261	357
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14906	12073
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	41943	44664
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12	
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	79777	147791
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		5865
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660	47	358
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	546	336
Усього за розділом III	1695	4989	6459
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	126709	198914

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

										КОДИ	
										2017	01
Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування»										01	01
(найменування)										33394612	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за **2016 р.**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	29913	15369
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2679	4757
Валовий:			
прибуток	2090	27234	10612
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	9928	18808
Адміністративні витрати	2130	7645	9305
Витрати на збут	2150	2890	1979
Інші операційні витрати	2180	23561	14868
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3066	3268
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	152	49
Інші доходи	2240	407	1307
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	564	1497
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1752	3127
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	300	812
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	567	
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2019	2315
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2019	2315

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	453	205
Витрати на оплату праці	2505	3419	2742
Відрахування на соціальні заходи	2510	923	741
Амортизація	2515	977	826
Інші операційні витрати	2520	15219	26395
Разом	2550	20991	30909

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство **ПАТ «Шебелинкагазвидобування»**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2018	01	01
33394612		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за _____ 2017 р.

Форма N 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	40793	29913
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4153	2679
Валовий:			
прибуток	2090	36640	27234
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	12876	9928
Адміністративні витрати	2130	9875	7645
Витрати на збут	2150	4123	2890
Інші операційні витрати	2180	32205	23561
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3313	3066
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	316	152
Інші доходи	2240	182	407
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	2838	564
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	973	1752
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	350	300
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	1287	567
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1910	2019
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1910	2019

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	499	453
Витрати на оплату праці	2505	3731	3419
Відрахування на соціальні заходи	2510	1107	923
Амортизація	2515	866	977
Інші операційні витрати	2520	19498	15219
Разом	2550	25701	20991

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

										КОДИ	
										2019	01
Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування»										33394612	
(найменування)											

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за **2018 р.**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	47534	40793
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7075	4153
Валовий:			
прибуток	2090	40459	36640
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	62655	12876
Адміністративні витрати	2130	15689	9876
Витрати на збут	2150	8734	4123
Інші операційні витрати	2180	78440	32205
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	251	3313
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	2360	316
Інші доходи	2240	209	182
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	1883	2838
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	937	973
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	243	350
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	2570	1287
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1876	1910
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1876	1910

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	473	499
Витрати на оплату праці	2505	6250	3731
Відрахування на соціальні заходи	2510	1463	1107
Амортизація	2515	1115	866
Інші операційні витрати	2520	25683	19498
Разом	2550	34984	25701

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

					Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"				
					Дата (рік, місяць, число)		2016	12	31
					за ЄДРПОУ		01235923		
Підприємство					ПАТ «Шебелинкагазвидобування» (найменування)				
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2016 р.									
					Форма №3		Код за ДКУД		1801004
Стаття					Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
1					2	3		4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності									
Надходження від:									
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					3000				
Повернення податків і зборів					3005				
у тому числі податку на додану вартість					3006				
Цільового фінансування					3010				
Надходження від отримання субсидій, дотацій					3011				
Надходження авансів від покупців і замовників					3015	32878		28130	
Надходження від повернення авансів					3020				
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках					3025	2		3	
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)					3035				
Надходження від операційної оренди					3040				
Надходження від отримання роялті, авторських винагород					3045				
Надходження від страхових премій					3050				
Надходження фінансових установ від повернення позик					3055				
Інші надходження					3095	6029		4128	
Витрачання на оплату:									
Товарів (робіт, послуг)					3100	21303		20063	
Праці					3105	2771		1861	
Відрахувань на соціальні заходи					3110	1039		824	
Зобов'язань із податків і зборів					3115	904		1016	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток					3116	1021		2075	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість					3117				
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів					3118				
Витрачання на оплату авансів					3135				
Витрачання на оплату повернення авансів					3140				
Витрачання на оплату цільових внесків					3145				
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами					3150				
Витрачання фінансових установ на надання позик					3155				
Інші витрачання					3190				
Чистий рух коштів від операційної діяльності					3195	11871		6422	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності									
Надходження від реалізації:									
фінансових інвестицій					3200	403		409	
необоротних активів					3205	94			
Надходження від отриманих:									
відсотків					3215	111			
дивідендів					3220				
Надходження від деривативів					3225				
Надходження від погашення позик					3230				
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці					3235				
Інші надходження					3250			49	
Витрачання на придбання:									
фінансових інвестицій					3255	2551			
необоротних активів					3260	926		508	
Виплати за деривативами					3270				
Витрачання на надання позик					3275				
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці					3280				
Інші платежі					3290				
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності					3295	2869		50	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності									
Надходження від:									
Власного капіталу					3300				
Отримання позик					3305				
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві					3310				
Інші надходження					3340			16606	
Витрачання на:									
Викуп власних акцій					3345				
Погашення позик					3350				
Сплату дивідендів					3355				
Витрачання на сплату відсотків					3360				
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди					3365				
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві					3370				
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах					3375				
Інші платежі					3390				
Чистий рух коштів від фінансової діяльності					3395	0		16606	
Чистий рух грошових коштів за звітний період					3400	9002		22978	
Залишок коштів на початок року					3405	53746		31189	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів					3410	757		421	
Залишок коштів на кінець року					3415	63505		53746	
Керівник									
Головний бухгалтер									

						Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		
						Дата (рік, місяць, число) 2017 12 31		
						за ЄДРПОУ 01235923		
Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» (найменування)								
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2017 р.								
						Форма №3	Код за ДКУД	1801004
Стаття		Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року				
1		2	3	4				
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності								
Надходження від:								
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		3000						
Повернення податків і зборів		3005						
у тому числі податку на додану вартість		3006						
Цільового фінансування		3010	80					
Надходження від отримання субсидій, дотацій		3011						
Надходження авансів від покупців і замовників		3015	43205	32878				
Надходження від повернення авансів		3020						
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		3025	20	2				
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035						
Надходження від операційної оренди		3040	57					
Надходження від отримання роялті, авторських винагород		3045						
Надходження від страхових премій		3050						
Надходження фінансових установ від повернення позик		3055						
Інші надходження		3095	6451	6029				
Витрачання на оплату:								
Товарів (робіт, послуг)		3100	26673	21303				
Праці		3105	3106	2771				
Відрахувань на соціальні заходи		3110	1212	1039				
Зобов'язань із податків і зборів		3115	1072	904				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	1179	1021				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	12					
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів		3118	11					
Витрачання на оплату авансів		3135						
Витрачання на оплату повернення авансів		3140						
Витрачання на оплату цільових внесків		3145	80					
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		3150						
Витрачання фінансових установ на надання позик		3155						
Інші витрачання		3190						
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	16468	11871				
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності								
Надходження від реалізації:								
фінансових інвестицій		3200	799	403				
необоротних активів		3205	96	94				
Надходження від отриманих:								
відсотків		3215	128	111				
дивідендів		3220						
Надходження від деривативів		3225						
Надходження від погашення позик		3230						
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		3235						
Інші надходження		3250						
Витрачання на придбання:								
фінансових інвестицій		3255	2620	2551				
необоротних активів		3260	562	926				
Виплати за деривативами		3270						
Витрачання на надання позик		3275						
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		3280						
Інші платежі		3290						
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	2159	2869				
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності								
Надходження від:								
Власного капіталу		3300						
Отримання позик		3305						
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві		3310						
Інші надходження		3340						
Витрачання на:								
Викуп власних акцій		3345						
Погашення позик		3350						
Сплату дивідендів		3355						
Витрачання на сплату відсотків		3360						
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди		3365						
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві		3370						
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах		3375						
Інші платежі		3390						
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	0	0				
Чистий рух грошових коштів за звітний період		3400	14309	9002				
Залишок коштів на початок року		3405	63505	53746				
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів		3410	1361	757				
Залишок коштів на кінець року		3415	79175	63505				
Керівник								

						Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"																																																																																																																																																																																																																																																																																														
						Дата (рік, місяць, число) 2018 12 31																																																																																																																																																																																																																																																																																														
						за ЄДРПОУ 01235923																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Підприємство ПАТ «Шебелинкагазвидобування» (найменування)																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2018 р.																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
						Форма №3		Код за ДКУД 1801004																																																																																																																																																																																																																																																																																												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Стаття 1</th> <th>Код рядка 2</th> <th>За звітний період 3</th> <th>За аналогічний період попереднього року 4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">I. Рух коштів у результаті операційної діяльності</td> </tr> <tr> <td>Надходження від:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)</td> <td>3000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Повернення податків і зборів</td> <td>3005</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>у тому числі податку на додану вартість</td> <td>3006</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Цільового фінансування</td> <td>3010</td> <td>97</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Надходження від отримання субсидій, дотацій</td> <td>3011</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження авансів від покупців і замовників</td> <td>3015</td> <td>49229</td> <td>43205</td> </tr> <tr> <td>Надходження від повернення авансів</td> <td>3020</td> <td>9</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках</td> <td>3025</td> <td>10</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)</td> <td>3035</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від операційної оренди</td> <td>3040</td> <td>65</td> <td>57</td> </tr> <tr> <td>Надходження від отримання роялті, авторських винагород</td> <td>3045</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від страхових премій</td> <td>3050</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження фінансових установ від повернення позик</td> <td>3055</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші надходження</td> <td>3095</td> <td>9690</td> <td>6451</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Товарів (робіт, послуг)</td> <td>3100</td> <td>26819</td> <td>26673</td> </tr> <tr> <td>Праці</td> <td>3105</td> <td>5231</td> <td>3106</td> </tr> <tr> <td>Відрачувань на соціальні заходи</td> <td>3110</td> <td>1607</td> <td>1212</td> </tr> <tr> <td>Зобов'язань із податків і зборів</td> <td>3115</td> <td>1885</td> <td>1072</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток</td> <td>3116</td> <td>1270</td> <td>1179</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість</td> <td>3117</td> <td>13</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів</td> <td>3118</td> <td>8</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату авансів</td> <td>3135</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату повернення авансів</td> <td>3140</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату цільових внесків</td> <td>3145</td> <td>30</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами</td> <td>3150</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання фінансових установ на надання позик</td> <td>3155</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші витрачання</td> <td>3190</td> <td>3478</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Чистий рух коштів від операційної діяльності</td> <td>3195</td> <td>18759</td> <td>16468</td> </tr> <tr> <td colspan="4">II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності</td> </tr> <tr> <td>Надходження від реалізації:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>фінансових інвестицій</td> <td>3200</td> <td></td> <td>799</td> </tr> <tr> <td>необоротних активів</td> <td>3205</td> <td></td> <td>96</td> </tr> <tr> <td>Надходження від отриманих:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>відсотків</td> <td>3215</td> <td>1544</td> <td>128</td> </tr> <tr> <td>дивідендів</td> <td>3220</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від деривативів</td> <td>3225</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від погашення позик</td> <td>3230</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці</td> <td>3235</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші надходження</td> <td>3250</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на придбання:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>фінансових інвестицій</td> <td>3255</td> <td>23709</td> <td>2620</td> </tr> <tr> <td>необоротних активів</td> <td>3260</td> <td>245</td> <td>562</td> </tr> <tr> <td>Виплати за деривативами</td> <td>3270</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на надання позик</td> <td>3275</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці</td> <td>3280</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші платежі</td> <td>3290</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності</td> <td>3295</td> <td>22410</td> <td>2159</td> </tr> <tr> <td colspan="4">III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності</td> </tr> <tr> <td>Надходження від:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Власного капіталу</td> <td>3300</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Отримання позик</td> <td>3305</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві</td> <td>3310</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші надходження</td> <td>3340</td> <td>3600</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Викуп власних акцій</td> <td>3345</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Погашення позик</td> <td>3350</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Сплату дивідендів</td> <td>3355</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на сплату відсотків</td> <td>3360</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди</td> <td>3365</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві</td> <td>3370</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах</td> <td>3375</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші платежі</td> <td>3390</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Чистий рух коштів від фінансової діяльності</td> <td>3395</td> <td>3600</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Чистий рух грошових коштів за звітний період</td> <td>3400</td> <td>51</td> <td>14309</td> </tr> <tr> <td>Залишок коштів на початок року</td> <td>3405</td> <td>79175</td> <td>63505</td> </tr> <tr> <td>Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів</td> <td>3410</td> <td>38318</td> <td>1361</td> </tr> <tr> <td>Залишок коштів на кінець року</td> <td>3415</td> <td>117442</td> <td>79175</td> </tr> </tbody> </table>									Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За аналогічний період попереднього року 4	I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				Надходження від:				Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000			Повернення податків і зборів	3005			у тому числі податку на додану вартість	3006			Цільового фінансування	3010	97	80	Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011			Надходження авансів від покупців і замовників	3015	49229	43205	Надходження від повернення авансів	3020	9		Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	10	20	Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035			Надходження від операційної оренди	3040	65	57	Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045			Надходження від страхових премій	3050			Надходження фінансових установ від повернення позик	3055			Інші надходження	3095	9690	6451	Витрачання на оплату:				Товарів (робіт, послуг)	3100	26819	26673	Праці	3105	5231	3106	Відрачувань на соціальні заходи	3110	1607	1212	Зобов'язань із податків і зборів	3115	1885	1072	Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	1270	1179	Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	13	12	Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	8	11	Витрачання на оплату авансів	3135			Витрачання на оплату повернення авансів	3140			Витрачання на оплату цільових внесків	3145	30	80	Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150			Витрачання фінансових установ на надання позик	3155			Інші витрачання	3190	3478		Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	18759	16468	II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				Надходження від реалізації:				фінансових інвестицій	3200		799	необоротних активів	3205		96	Надходження від отриманих:				відсотків	3215	1544	128	дивідендів	3220			Надходження від деривативів	3225			Надходження від погашення позик	3230			Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235			Інші надходження	3250			Витрачання на придбання:				фінансових інвестицій	3255	23709	2620	необоротних активів	3260	245	562	Виплати за деривативами	3270			Витрачання на надання позик	3275			Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280			Інші платежі	3290			Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	22410	2159	III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				Надходження від:				Власного капіталу	3300			Отримання позик	3305			Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310			Інші надходження	3340	3600		Витрачання на:				Викуп власних акцій	3345			Погашення позик	3350			Сплату дивідендів	3355			Витрачання на сплату відсотків	3360			Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365			Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370			Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375			Інші платежі	3390			Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	3600	0	Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	51	14309	Залишок коштів на початок року	3405	79175	63505	Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	38318	1361	Залишок коштів на кінець року	3415	117442	79175
Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За аналогічний період попереднього року 4																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Надходження від:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Повернення податків і зборів	3005																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
у тому числі податку на додану вартість	3006																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Цільового фінансування	3010	97	80																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	49229	43205																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Надходження від повернення авансів	3020	9																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	10	20																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від операційної оренди	3040	65	57																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від страхових премій	3050																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші надходження	3095	9690	6451																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Товарів (робіт, послуг)	3100	26819	26673																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Праці	3105	5231	3106																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Відрачувань на соціальні заходи	3110	1607	1212																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Зобов'язань із податків і зборів	3115	1885	1072																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	1270	1179																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	13	12																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	8	11																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату авансів	3135																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на оплату повернення авансів	3140																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	30	80																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші витрачання	3190	3478																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	18759	16468																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Надходження від реалізації:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
фінансових інвестицій	3200		799																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
необоротних активів	3205		96																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Надходження від отриманих:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
відсотків	3215	1544	128																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
дивідендів	3220																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від деривативів	3225																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від погашення позик	3230																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші надходження	3250																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на придбання:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
фінансових інвестицій	3255	23709	2620																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
необоротних активів	3260	245	562																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Виплати за деривативами	3270																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на надання позик	3275																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші платежі	3290																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	22410	2159																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Надходження від:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Власного капіталу	3300																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Отримання позик	3305																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші надходження	3340	3600																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Витрачання на:																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Викуп власних акцій	3345																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Погашення позик	3350																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Сплату дивідендів	3355																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на сплату відсотків	3360																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Інші платежі	3390																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	3600	0																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	51	14309																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Залишок коштів на початок року	3405	79175	63505																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	38318	1361																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Залишок коштів на кінець року	3415	117442	79175																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Керівник																																																																																																																																																																																																																																																																																																				

